Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэ гараа | № 63 (14083) | 1973 оной мартын 16, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...АБШАЛАНГАЙ ...РГАСА— ...АБАРҺАА

...адууһа малай тоо толгой олошоруулжа, ашаг шэ-...шэлүүлжэ, гүрэндэ мал ажалай продукци худалдаха ...элэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула үбһэ, ...лбэгээр бэлэдхэхэ шухала байһаниинь бүгэдэндэ мэ-... Тиимэһээ байгша ондо сабшалангай гектар бүриһөө ...эргээр 12 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряажа абаха ...циалис уялга республикымнай хүдөө ажахын хүдэл-...ээд урдаа табяад байнхай.

...лангай иимэ ургаса абаха арга боломжонууд хаа ...й бии. Манай республикын олохон түрүү луговодууд, ...ративна отрядууд һүүлэй ган гасуур жэлнүүдтэшье ...й 20—25 центнер үбһэ хуряажа абаһан байна. Сэлэн-...гай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд, луго-...тивна отрядай механизаторнууд сабшалан һайжаруул-...иие саг сооhь уһалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэри орол-...ор ябуулдаг болоһоной ашаар жэл бүхэндэ үбһэ ...баян ургаса абана. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэнэр бүхы ...гектарай 15,5 центнер үбһэ хуряаһан байна. ...тус ажахы һая болотор, сабшаландаа анхарал хүсэ-...гүй байхадаа, гектарай миил 7—10 центнер үбһэ ...ан юм.

...ногооной баян ургаса абадаг түрүүшүүл ямар аргаар ...алта туйланаб гэхэдэ, тэдэнэр сабшалан дээрээ жэ-... сагта, илангаяа хабартаа ехэ хүдэлмэри хэнэ ...эдөө тэдэнэр гол горхонуудай, булагуудай эхиндэ ...р халяагаад, тэрээгээрээ бүхэли зундаа сабшалан-...уулна. Үбэлэй һүүл, хабарай эхеэр сабшалан, бэл-...олхо, хуушануудынь һэльбэхэ һургааг, гадаһа-...бэг хүрэхөөр бэлдэжэ, хэрэглэгдэхэ газартань зөө-... Тиигээд тэдэнэр газарай хүйтэн байха сагта һөөг ...үдые отолжо хаяна, сабшалан дээрээ наг шэбхэ ...еральна үтэгжүүлгэ тараана. Юуб гэхэдэ, уһалаг-...шалан дээрэ газарай гэдэхэ үедэ трактор, автомаши-...орохо аргагүй байдаг ха юм.

...лдэ баян ургаса абаха гэһэн бүхэсоюзна социалис ...дэ оролсоһон республикымнай колхознигууд, совхо-...дэлмэришэд сабшалан, бэлшээрэе һайжаруулха хү-...ээ хэзээнхэйхиһээ эмхитэй һайнаар ябуулха боло-...ликын олонхи аймагуудта сабшалан, бэлшээри ...улха хүдэлмэри эхилэнхэй. Байгша ондо нёдондоной ...иһөө хоёр дахин шахуу ехэ наг шэбхэ сабшалан, бэл-...э гаргагдаад байна. Энэ хүдэлмэри илангаяа Бэшүү-...р-Шэбэрэй, Хориин, Сэлэнгын, Захааминай айма-...гшатайгаар ябуулагдажа байнхай. Мүнөө үедэ ...агуудта сабшалан, бэлшээри һайжаруулха габша-...һара соносхогдоод, тэндэ түсэб, графигай ёһоор, ...ябуулагдажа эхилээ. Жэшээнь, Сэлэнгын аймаг ...ртын 1-һээ майн 1 хүрэтэр сабшалан дээрэ габша-...жаллаха хоёр һара соносхогдоод, колхоз, совхо-...дэниие шефтээ абаһан предприятинуудта, эмхи ...ата үбһэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд ...гдэжэ байна. Сабшалан, бэлшээри хорёолхо модо, ...отолхо, зөөхэ хүдэлмэридэ субботнигууд, воскрес-...хидхэгдэнэ, колхоз, совхозуудай лугомелиоративна ...луговодууд сабшалан дээрээ гаранхай. Мүнөө тэдэ-...шэбхэ зөөнэ, һайрам тогтоохо, уһалууриин барилга-...сабарилха, сэбэрлэхэ хүдэлмэри хэжэ байнхай.

...шье сабшалан, бэлшээри һайжаруулха хэрэгтэ хаа ...эн ёһоор, оролдосотойгоор хандана гэхын аргагүй. ..., Хориин, Яруунын аймагуудта мүнөө хүрэтэр ни-... сабшалан хэндэшье даалгагдаагүй, эзэгүй байһаар. ...олхон ажахынуудта лугомелиоративна отрядууд миил ...адэ, наг шэбхэ зөөхэ үедэ хүдэлэед лэ тараагда-...ха юм. Газар уһалха машина, тухеэрэлгэнүүд хү-... болгогдоогүй, наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэри эхилээ-...ээ. Сабшалан дээрэ шэбхэ зөөхэ хүдэлмэри илан-...ганай, Зэдын, Түнхэнэй, Улаан-Үдын аймагууд-...тагүй. Эдэ аймагуудта нёдондоной энэ үеынхиһөө ...а гаргагдаад байна.

... ондо сабшалан, таряалангай баян ургаса абаха бү-... социалис мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, урдынгаа ...у эндүүе давтажа, һали боли, хайша хэрэгээр ажал-...хогүй. Тиимэһээ аймагуудай партийна, советскэ, ...ахын органууд, республикын Хүдөө ажахын ми-..., совхозуудай нэгэдэл болон трестнүүдэй хүтэлбэ-..., мэргэжэлтэд сабшалан, бэлшээри һайжаруулха ...е нэгэшье үдэрөөр гээгдүүлэнгүй, оролдосотой ...хидхэхэ уялгатай. Тиихэдээ түрүү ажахынуудай, ...луговодууд болон лугомелиоративна отрядуудай дүи ... согсолжо, бүгэдын шадабари болгохо тушаа бүхы ...үдые абаха зэргэтэй.

...лдэ саһан ехэ. Тиимэһээ тэрэниие хүсэдөөр хэрэг-...анай уһа газарай хүрьһэндэ шэнгээжэ абаха хэ-... анхарал табигдаха зэргэтэй. Илангаяа уһалжа бо-...ухы сабшалангаа ундалуулха, гол мүрэнэй захаархи ...булууре станцяар, уһа сасадаг машинануудаар ун-... бүхы хэмжээнүүд абтаха байна. Газар уһалха хү-... хүнүүдые сэоор табиха, малшадые эдэбхитэйгээр ...а байна. Тиихын тула эмхидхэлэй, ойлгуулам-...эри үргэнөөр ябуулагдаха болоно.

...шэбхэ зөөхэ, тэрэниие тарааха хүдэлмэриие зааха-...ргэ татажа болохогүй. Энээндэ трактор, автомаши-...өөр табигдажа, бии байгаа бүхы шэбхэ сабшалан, ... дээрэ гаргагдаха зэргэтэй. Мүн минеральна үтэг-...аг сооhь зөөжэ, тэрэниие газарай хүрьһэнэй шана-...ажа, зүб нормоор оруулха эрилтэ табигдана. Энэ ...олхоз, совхозуудай агрономууд, мелиораторнууд сэхэ ...гатай.

... ондо «Сельхозтехника» нэгэдэлэй лугомелиоратив-...ууд хүсөөр 23 мянган гектар сабшалан үндэһөө-...аруулагдахаар, мүн 5,6 мянган гектар һайжаруу-... бэлшээри хорёологдохоор хараалагданхай. Энэ ехэ ...ние амжалтатайгаар хэжэ гарахын тула «Сельхоз-...» нэгэдэлэй бүхы предприятинууд, эмхи зургаанууд ...нэгэшье үдэр миин алдангүй, ажалаа эмхитэй һа-...улха болоно.

ХУРЬГАДАА ҺАЙНААР ТҮЛЖҮҮЛХЭ— МҮНӨӨДЭРЭЙ ДАЙШАЛАХЫ ХЭРЭГ

Залуушуул шалгарна

Захааминай аймагай «Красный Октябрь» колхозой хонишод энэ жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга тэнжээжэ, эхэһээнь һалгааха үе болотор тус бүриинь шэгнүүрые 22 килограммһаа доошо бэшэ болгохо гэһэн социалис уялга абаһан юм. Энэ уялгаяа бэелүүлхын тула колхозой хонишод бүхы шадалаараа бэлдэһэн байгаа. Мүнөө отарануудта хонид түлэг дүндаа хурьгалжа, хонишод «унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй» ажаллажа байна.

Ажахы бүхыдөө хурьгалха 5000 хонитой. Һаянай байдалаар дүрбэн мянга гаранинь хурьгалаад, бүрин бүтэнөөр тэнжээгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлһэн колхозой түрүү хонишодой нэгэн Пурба Жамсаранович Намсараевай бригадын хонишод урдынхидаал мэтэ түрүүлһээр, Байгша ондо хонишод 100-һаа 100 хурьга абаха социалис уялгатай. Мүнөө зуун хонин бүриһөө 90 гараниие абанхай. Хурьгалха хонид үшөө олон. Пурба Намсараевай хани нүхэр Цырен Цыремпиловна жэл бүри залуу хурьгашадые абажа, оорынгоо баян дүй дүршэлые дамжуулдаг, тэдэниие мал ажалай орёо мэргэжэлдэ һургадаг юм. Энэ жэлдэшье залуу комсомолшууд Дымбрэл Норбоева, Дулмацырен Ванчикова гэгшэд Цырен Цыремпиловнатай хүдэлжэ, хамта дээрээ 480 гаран хурьга абанхай. Мүн Цыбикжап Очировай отарада хүдэлдэг залуу хурьгашад — эгэшэ, дүү Люба, Марина Чимитоватан, Тамара Дашапылова гэгшэдые онсо тэмдэглэмээр. Эдэнэр 10 хурьгаар гээгдээд ябана. Үдаа тээнь Пурба Намсараевтай мүрысэдэг Жаргал Галсановай бригадын хонишод ана мана ябалсана. Энэ комсомол Дулма Лубсанова эжытэсэ хамта түрүүшынхеэ хурьга абалсана.

— Залуушуулнай шуран шуумгай, хүнгэн түргэн хадаа ажаллахада хүнгэн байна,— гэжэ ахалагша хонишод магтана. Арганьшьегүй, энэ жэл хурьга абалганда урдынхиһаа нилээд олон залуушуулые колхозой комсомолой организаци хабаадуулаа юм.

Колхозой партийна, комсомолой организацинууд, правлени хурьга абаха социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые 5 хоногто гаргажа, түрүүлһэн хонишодто дамжуулгын улаан вымпел барюулна. Колхоз дотор хурьгад абтажа үргэлжэлһөөр.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Захааминай аймаг.

НЁДОНДОНОЙХИҺОО ҮЛҮҮЛБЭ

Хонишодой мүрысөөндэ урдынхидаал адли Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид эрхимлэжэ ябана. Мүнөө энэ колхозой хонишодой 6 бригада зуутанай тоодо оронхой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ зуун хонин бүриһөө 105 хурьга томо болгоһон ахалагша хонишон Арья Надмитович Цыбикдоржиевай бригада мүнөө 106 хурьга 100 эхэ хонид бүриһөө абаад байна.. «Буряадай АССР-эй хонин ажалай мастер» алдартай Бутыд Гармажаповна Банзаракцаева жэл бүри зуутанай тоодо ябана. Мүнөө энэ бригадынхид зуун зуһаг хонин бүриһөө 102,1 хурьга абаад байна. Мүн энэ колхозой ахалагша хонишод Даша-Нимани Цыбикдоржиевич Аюшеев, Дамба Тунжинович Будожапов, Бутыд Лубсанимаевна Батуева, Буда-Цырен Дондукович Булгатов гэгшэдэй бригада зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьгадтай болонхой.

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Жамбал Биликтуевич Санжиевай отарынхид урдынхидаал адли амжалтатай. Һүүлэй мэдээгээр эдэнэр хонин бүриһөө хурьга абанхай. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон, ВЛКСМ-эй гэшүүн Зинаида Нимбуевна Цындуевагай бригадынхид зуутанай зэргэдэ гаранхай.

Мартын 1-нэй байдалаар аймагай ажахынуудта 53 мянга гаран хурьган абтанхай гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 5 мянган толгойгоор олон болоно. Хурьгад абтажа үргэлжэлһөөр.

Ц. БАЛДАНОВ.

Сэлэнгын аймаг.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхоздо хонидой түл абалга түлэг дүндаа ябажа байна. Ажахын ахалагша хонишон Михаил Зиновьевич Голендухинай отарын хонишод энэ хүдэлмэриие эмхитэй һайнаар ябуулна. 100 эхэ хонин бүриһөө 96 хурьга абаад, бултыень һайнаар түлжүүлжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон М. З. Голендухин (зүүн гарһаа), хонишод В. Н. Нимытешев, И. К. Семенников.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАП фото.

ЗУУШАД ОЛОШОРНО

Түсэбтэ табан жэлэй, шиидхэхы гурбадахи жэлэй түл абалгые эмхи гуримтайгаар үнгэргэжэ, дүн сагаан хонин һүрэгөө бүри олон болгохо гэһэн уряа доро Хориин ажахынуудай хонишод ажаллана. Һаянай байдалаар аймаг дотор 38 мянга гаран хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Аймагай совхозуудта хэды шэнээн түл абтааб гээд эндэ хаража үзэе. Үдын совхозой хонишод 10 мянган хурьга, Дээдэ-тайлсынхид—6000 гаран, анаагайхид 8500 хурьгатай болонхой.

Анаагай совхозой түрүү хонишод Норбо-Самба Бадмаев, Зоя Жамсаранова, Галина Доржиева гэгшэд аймаг соогоо түрүүлэн 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаад, тэдэнээ һайнаар түлжүүлнэ. Аймагай бэрхэ хонишодой нэгэн Ойдоп Тагаров, һаяхан зуутанай тоодо оробо.

Хориин совхозой хонишон Карл Тангаков жэл бүри 100 эхэ хонин бүриһөө 95—98 хурьга түлжүүлдэг байһан. Ахалагша хонишон мүнөө жэлдэ зуутанай тоодо лаб орохоор зэһэһэн юм. Мүнөө үедэ Карл Манхаевич 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга абаад тэдэнээ һайнаар харууһална.

Түл абалга эндэ үргэлжэлһөөр. Хонишод абаһан хурьгадаа гээлтэ хоролтодо оруулангүй ногоон дээрэ гаргаха гэһэн зорилго урдаа табинхай. Тус ажахын хонишод Цырма Жамбалова, Александр Красиков, Худанта Цырендоржиев гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 90 гаран хурьгатай болобо. Аймагай ажахынуудта түл абалга үргэлжэлһөөр.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хори.

ЗОРИҺОНДОО ХҮРЭХЭ

Бэшүүрэй совхозой директор Б. Б. Юмсуновтай уулзахадаа, хонишодой амжалтаар һонирхобобди:

— Энэ жэлдэ 8800 хурьга абаха түсэбтэй һаа, 8000 гараниие абаад байнабди. Юрэдөө 9600-да хүргэхэ байхабди. Мунко Шагжиевай даадаг отарын хонишод түл абалгаар совхоз соогоо түрүүлжэ ябана. Бато Чимитдоржиев холо гээгдэнэгүй. Эдэ хоёр хонишод хоорондоо мүрысэнэ, — гэжэ тэрэ хэлээд, иигэжэ нэмэбэ: — Ажалай шанга тэмсэл ябажал байна гээшэ. Социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор 100 ехэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлээд, нооһо хайшалха уялгаяа дүүргээд байһан хонишод Москва ВДНХ-да ошохо түлөөһэгүй путевкоор шагнагдаха юм.

Совхозой түб—Шэбэртэ тосхонһоо холо бэшэхэнэ оршодог ахалагша хонишон Мунко Шагжиевай отарада хүрэжэ ерэбэбди. Хониной байра таатай зохидоор харагдана. Досоонь ороходомнай бүм гэмэ дулаахан. Ахалагша хонишон Мунко Шагжиев, туһалагшад Полянский, Гармажапов гэгшэдтэеэ томо болоһон хурьгадтаа сэл хүхэ үбһэ үгөөд, тэдэнэйнгээ амтархан эдихые нааршаан хаража байбад.

Дал соонь сэбэр, хуурай. Жэрылдэһэн жаахан таһалганууд соо нарай хурьгад һүүлээ хүдэлгэн байжа эхэсэ дэхэнэд. Томохон болоһон хурьгадынь эхэһээ һалгаагданхай. Ехэ, багаараа илгагдаад, уужам һаруул таһалганууд соогуур тангаршаан наадана. Булта оодэргэн, таргануд.

— Энэ жэлдэ малай эдилгэ хоморшог. Тиимэһээ эзэн ёһоор, гамтайгаар гаргашалжа, ногооной бултайтар хүргэжэ үзэхэ хэрэгтэй, —гэжэ 1-дэхи отделениин хонишодой бригадые даагша В. Борхоев хэлэнэ.

Мунко Шагжиевай отарада ерээд байхадаа, бригадирай хэлээшэ ойлгогдобо. Үбһэ хулһаниинь яндайтар сомоотой. Үбһэнэй гурил, дабһан гэхэ мэтэ шэмэтэ тэжээл мэшэгүүд соо хэгдэнхэй, ябталаатай байна. Ехэшье, багашье хурьгадайнь таһалга бүхэндэ табигдаһан гонзогорхон хобтонууд соо талха таряанай зүйл, дабһан, нэмэлтэ тэжээл, элбэгээр хээтэй.

Ахалагша хонишон Мунко Шагжиев арба гаран жэлэй туршада хонин ажалда хүдэлжэ, нилээд дүршэлтэй болоһон хүн юм. Малшад, хонишодой дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, 100 эхэ хонин бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга абахаб гэжэ үгэеэ үгөөд, шударгы бэрхээр ажаллана. Мүнөө 555 эхэ хонидые харууһална.

— Мүнөө дээрээ табан зуугаад хурьгатай болоод байнабди. Сэхынь хэлэхэдэ, 100-һаа 100-е хүсэлдүүлхэ һанаатайбди. Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй анхаралаа хандуулаад байгаа һаань, һанаһандаа хүрэхэшье байхабди. Юуп гэхэ байнаш? — гээд Мунко Шагжиев хажуудаа байһан туһалагшадтаа хандаба.

— Мүрысөөндэ түрүүлжэ, Москва ошожо, ВДНХ-е хараха хүсэлэнтэйбди, — гэжэ хурьгашан П. Полянский ахалагша хонишонойнгоо хэлээшые лаблана.

Би эндэ нэгэ иимэ онсо байдал адаглабаб. Нэгэ орбогорхон хуушан гэр хонидой байраһаа холо, сагаан талада, баригданхай, Үбэлдөө шоныи хүлдэшэхөөр хүйтэн. Тэсэд үдэр һүнигүй хурьгадай арба хорёороо «адхаржа» байха үедэ тэрээн уруу ошохо сүлөөшье хонишодто олдоногүй. Эндэ хоёр гурбан отара хонид жэл бүри үбэлжэдэг. Гэбэшье хонишодой ажаһуудал тушаа совхозой нэгэдэхи отделениин хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралаа хандуулдаггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Үбэлэй хүйтэндэ хонишодой ороод дулаасажа, амарха сагтаа газетэ, журнал уншажа байхаар таатай зохид улаан булан Шэбэртын хонишодто шухала хэрэгтэй гэжэ һанагдана.

Биднэр бэшэшье отарын хонишодто хүрэхэдөө, тэдэнэр түсэб даабарияа дүүргэхын хойноһоо оролдожо, урагшаа эрмэлзэн ажаллана гэжэ мэдээ һэмди. Хүнүүдтэ таатай зохид эрхэ байдал олго, тиибэлшни шулуу нүхэлхэ гэжэ зон тон зүб хэлсэдэг. Шулуу нүхэлоогүйшье һаа, тэдэнэр урдаа табиһан үг зорилгоёо заатагүй дүүргэхэ гэжэ бишье этигэнэб. Бэшүүрэй совхозой нэгэдэхи отделениин ахалагша хонишон Мунко Шагжиевай зорилго: зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэл болоно. Энэ хонишон һарбайһанаа абажал һалаха байха.Юуб гэхэдэ, Мунко Шагжиевтай уулзаад, хөөрэлдөөд байхада урагшаа эрмэлзэн, урма зоригтойгоор ажаллажа байһаниинь мэдэгдэнэ.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ХҮДӨӨ АЖАХЫН МАШИНА, ТЕХНИКЭ ЗАҺАБАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

1972 оной мартын нэгэнэй мэдээн.

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	трактор	плуг	сеялкэ ха	хартааб-һуулгаха машина	культиватор
Баргажанай	81	97	67	67	64
Баунтын	33	79	60	—	—
Бэшүүрэй	81	70	74	52	49
Зэдын	99,4	73	77	40	26
Яруунын	86	94	78	40	64
Загарайн	79	70	77	43	35
Захааминай	86	92	87	100	80
Кабанскын	73	51	71	31	54
Хэжэнгын	79	80	78	75	56
Хурамхаанай	114	55	61	100	58
Хяагтын	102	59	67	40	59
Мухар-Шэбэрэй	75	78	85	27	30
Ахын	111	100	83	—	—
Прибайкалиин	71	74	69	67	53
Хойто-Байгалай	100	53	17	50	33
Сэлэнгын	91	69	70	54	38
Түнхэнэй	95	88	78	64	65
Улаан-Үдын	129	73	79	39	48
Хориин	56	56	72	100	55
Республ. бүх.	88	72	75	47	49

...И. Брежнев ...Ж. Шульцтай уулзаба

...С-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. ... экономическа ...уудаар США-гай ...тын туһалагша, ...ай финансын министр Джордж Шульцтай ... 14-дэ Кремль соо ... Джордж Шульц ... наймаанай асуу-...аар совет-американ ... комиссиин түрүү-...эрэй нэгэниинь юм.

...лдаа наймаанай-эко-... һалбаринуудта ...эй ба США-гай хоо-... харилсаанай мүнөө-... байдал ба тэрэниие ... хараа түсэбүүд ... асуудалнуудаар хөө-...лэй үедэ һанамжаля ...н байна. Энэ һалба-... совет-американ харил-...уулха шухала гэжэ ... Брежнев тэмдэглэбэ. ...оной хүтэлбэрилэг-... 1972 оной май һарада Москвадахи уулзалгын үедэ үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдтэ, хоёр ороной хоорондын бусад хэлсээнүүдтэ тодорхойлогдоһон худалдаа наймаанай - экономическа харилсаае хүгжөөхын тула американ талын оролдолго гаргажа байһыень Дж. Шульц президент Р. Никсонэй үмэнэһөө баталһан байна.

Хөөрэлдөөн хани халуун, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров, Сагаан байшангай аппарадай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ Х. Сонненфельд, худалдаа наймаанай-экономическа асуудалнуудаар США-гай посольствын советник Л. Боуден хөөрэлдөөндэ хабаадалсаба.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН ИРАН ОШОХОЁО МОРДОБО

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Тегеран ошохоёо мартын 14-дэ Москвапаа мордобо. Иранай правительствын уряалаар богони болзор соо хани ёһоной аяншалга хэхэ үедөө тэрэ Исфаганска металлургическа комбинадые нээлгын баяр ёһололдо хабаадалсаха байна.

Нүхэд К. Т. Мазуров, Ю. В. Андропов болон бусад тусхай туршаалтад Внуковска аэродромһоо А.Н. Косыгиние үдэшэбэ.

Иранһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Мохаммед Р. Амир Теймур үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН - ТЕГЕРАН ЕРЭБЭ

ТЕГЕРАН. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Иранай правительствын уряалаар богони болзорой хани ёһоной аяншалгаар мартын 14-дэ эндэ ерээ.

СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо С. П. Козырев, гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо И. А. Кулев, СССР-эй хабсаралгын ба барилгын тусхай хүдэлмэриин министрэй орлогшо И. А. Мекрюков, СССР-эй МИД-эй таһагые даагша В. И. Минин тэрээнтэй хамта ябана.

Иранай премьер-министр А. А. Ховейда, Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Халатбари, бусад тусхай тушаалтад Советскэ Союзай ба Иранай тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ А. Н. Косыгиние угтаба.

СССР-һээ Иранда байдаг элшэн сайд В. Я. Ерофеев угтагшадай дунда байлсаа.

РОССИН ХҮҮГЭДЭЙ ЛИТЕРАТУРА

Хүүгэдэй литературын асуудалнуудаар Бүхэроссин зүблөөн мартын 14-дэ Москвада нээгдэе.

М. Горькиин мэргэн хурсаар хэлэһэнэй ёһоор, «агуу ехэ гүрэн» —хүүгэдэй литература хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудые уран зохёолшод, уран зураашад, ном хэблэгшэд, багшанар гурбан үдэрэй турша соо зүбшэлхэ байна. Манай үе сагта «энэ гүрэнэй» хилэ хэмжээлэшэгүй үргэдөө. Мүнөө хүүгэдэй литературада А. Гайдарай, С. Маршагай, Л. Кассилиин, К. Чуковскиин, А. Бартогой, С. Михалковой, Н. Носовой, А. Алексинэй, мүн бусад олоной нэрэнүүдтэй зэргэлээд, хальмаг А. Балакаевай, манси Ю. Шесталовай, нивх В. Сангиин, чукча Ю. Рытхэугэй нэрэнүүд табигдана.

Коммунис обществын эрхэтэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ хүүгэдэй литературын үндэр уялга болоно гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Кочемасов зүблөө нээхэдээ хэлэбэ. Хүүгэдэй номууд эдир уншагшадай сэсэ мэргэн хүмүүжүүлэгшэд болонхой гээд тэрэ тэмдэглээ. Һайн һайхан абари зан—эрэлхэг зориг, энэрхы сэдьхэл, ажалда, мүн ажалша хүндэ дурлал — тэдээндэ хүмүүжүүлнэ.

Хэблэлэй, полиграфиин ба ном худалдаалгын хэрэгүүдэй талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Н. В. Свиридов Россин Федерацида хүүгэдэй ном хэблэн барлалгые саашадань хүгжөөхэ тухай элидхэл хэбэ.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ хүүгэдтэ зорюулагдаһан 1,5 миллиард гэхэ гү, али урда табан жэлэйхидэ орходоо 1,5 дахин олон ном хэблэгдэхэ юм гэжэ тэрэ мэдээсээ.

Үхибүүдтэ зорюулагдаһан уран зохёолой публицистикэ хүгжөөлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдаха. Энээнэй ашаар арадуудай хани барисаан, патриотизм, пролетарска интернационализм үхибүүдтэ хүмүүжүүлэгдэхэ бшуу.

Заримдаа залуушуулай эрилтэ хүсэлэнгүүдтэ хүсэд харюусажа шадахагүй, удха шанараар ахир тулюур номууд хэблэгдэнэ. Манай орон дотор хэблэгдэн гараһан хүүгэдэй ном бүхэн совет литературын гайхамшагта ёһо заншалые үргэлжэлүүлжэ, эдир наһатанай бодото нүхэр, багша болохыень туйлаха шухала гэжэ РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Г. М. Коржев, РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ С. В. Михалков элидхэлнүүдые хэхэдээ, энээн тухай тэмдэглээ.

(ТАСС-ай корр.).

Луноход шэнжэлгээ үргэлжэлүүлһээр

Замбуулинай алас холын хэлхеэ холбооной түб. (ТАСС). «Луноход-2» гэжэ автомат аппарат Һарын гурбадахи үдэрэй шэнжэлгэнүүдэйнгээ программа бэелүүлжэ үргэлжэлһөөр.

Мартын 12-то 13 метр тухай диаметртэй нүхэнэй оршон тойрониие шэнжэлһэн байна. Тиихэдээ, тодорхойлон хэлэхэдэ, Һара дээрэхи шорой шохойн суранзатай байһые шэнжэлхын тула автомат аппарат дүрбэн тээһээнь нүхэн тээшэ дүтэлэн ерэжэ, шэнжэлгэ хээ.

Мартын 13-да хэлхеэ холбооной ээлжээтэ сеанс үнгэргэхэдөө, Һарын хоёрдохи һүниие үнгэргэһэн ехэ нүхэн хүдараа луноход бусаһан байна. Эндэхи шорой шохойе шэнжэлбэ. Һарын энэ участогай бүрилдэн хүгжэһые автомат аппарат нарин нягтаар шэнжэлээ.

Эндэ шэнжэлгэнүүдээ дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр луноход зүүн-хойшоо дабшаха.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: документнүүдые һэлгэлгэ

ҮНЭН СЭХЭ БАЙХАБДИ

КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолой ёһоор мартын, нэгэнһээ Баргажанай аймагай партийна организацида документнүүдые һэлгэлгэ эхилһэн байна. Коммунистнуудта партийна шэнэ билет барюулга эндэ үргэлжэлһөөр.

Мартын 9 удэр, 14.00 час. КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретариин кабинет. Партийна шэнэ биледүүдые абахаар уригдаһан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой коммунистнууд эндэ сугларба. Тэдэнэй дунда Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад, ажалай түрүүшүүл, эдэбхитэд.

— Энэ удэрнай Коммунис партиин гэшүүдэй үндэр нэрэ зүүжэ ябаһан таанадта ехэ удха шанартай, онсо илгаатай, хэтэдээ мартагшадагүй үдэр болоод байна,— гээд, партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Л. Б. Раднаев үгэеэ эхилээ.— Партийна документнүүдые һэлгэлгэ хадаа партиин бүхы ажал ябуулгые һайжаруулха, коммунистнуудай үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхэ зорилготой тон гүнзэгы удха шанартай хэрэг гээшэ. Ленин багшын дүрэ зурагтай партийна шэнэ билет таанад гартаа барихаяа байнат. Саашадаа партитаяа таһаршагүй, нягта холбоотой, арад зонойнгоо аша туһын түлөө үнэн сэхэ, ябаха ажал хэрэгтээ үшөө үндэр амжалта түйлаха байһандатнай үнэн сэдьхэлһээ найданаб,— гэжэ нүхэр Раднаев үгэеэ түгэсхэбэ.

Удаань нүхэр Раднаев партиин шэнэ биледүүдые коммунистнуудта барюулба.

Халхын-Голой эрьедэ япон империалис булимтарагшадтай тэмсэһэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Ленинград хотые хамгаалалсаһан баатарнуудай нэгэн Доржи Дугарович Ленхоев эгээл түрүүлэн партийна шэнэ билет гартаа бариба. Арба нэгэн дайшалхы медальнуудай хүндэтэ кавалер Доржи Дугарович мүнөө үндэр наһатай боложо, амаралтада гараха хүсэд дүүрэн эрхэтэйшье һаа, түрэл колхозойнгоо ниитын үйлэдбэри дээрэ ажаллаһаар.

1941 оной октябрь һарада Ленинград шадар фашистнуудтай дайлалдажа байхадаа партида ороһон хүнби,— гэжэ нүхэр Ленхоев хэлэнэ.— Партиин зэргэдэ ябаһан гушан хоёр жэлэй туршада ехэшье юумэ үзэгдөө, яһалахан ажал хүдэлмэри хэгдээ гээшэ. Ленин багшынгаа байгуулһан партиин гэшүүнэй нэрэ хүндые арюунаар сахижа, Коммунис партиингаа, арадайнгаа хэрэгэй түлөө, аша үринэрэйнгөө һайн һайхан жаргалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха байхаб. Маанарай хэрэгые саашань үргэлжэлүүлхэ залуу нүхэдэйнгөө ажал хэрэгтэ амжалта хүсэнэб.

Тус ажахын малшан, СССР-эй Верховно Соведэй зургаадахи зарлалай депутат ябаһан Санжима Очировна Балжинова партийна шэнэ билет абаха зуураа:

— Шэнэ билет абажа байхада, коммунистын нэрэ хүндэтэ, харюусалгата үүргые дээрэ үргэжэ, омогорхол түгэсөөр ажаллаха байхабди. 1944 онһоо хойшо ами наһаараа, ажал хэрэгээрээ партиин найдабарие харюулха гэжэ үнэн сэхэ алба хээб. Улад зонойнгоо ажабайдалые улам һайжаруулхын түлөө тэмсэхэ гэжэ оролдохоб. 1954 онһоо 1971 он болотор һаалишан ябааб. Урзанда жэлһээ фермэ дээрээ техник - урэжүүлэгшээр хүдэлнэб. Мүнөө жэл 100 үнеэн бүриһөө 95 тугал абаха уялгатайгаар ажаллажа байнхайб. Бороогой дуһал нуурта нэмэри болодог гэлсэдэг ха юм даа. Мүн миниишье энэ бишыхан хубита олоной хэрэгтэ нэмэри болог лэ гэжэ хүсэхэ байнаб.

— Партийна биледээ һэлгэжэ байхадаа, политическэ гүнзэгы удха шанартай хүдэлмэри эхилээ гэжэ мэдэжэ байнабди,— гэжэ колхозой парткомой секретарь нүхэр М. Ц. Гармаев мэдүүлбэ.— Ажалаймнай түрүүшүүл, ветерануud партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй ябажа байха үедэ бүри эдэбхитэйгээр, дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар, шанга журамтайгаар ажаллана. Ленинэй орденой кавалер, комсомолой XVI съездын делегат Ольга Сангадиева, Ажалай Улаан Тугай орденто һаалишан Сэндэмэ Дашиева, мүн хэдэн түрүү коммунистнууднай мартын 1-дэ партийна шэнэ биледээ абаа һэн. Эрхим, түрүү комсомолшууднай партиин гэшүүндэ кандидадааророно. Комсомол гээшэ партийна халаан ха юм даа.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: КПСС-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Раднаев Л. Б. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша нүхэр Д. Д. Ленхоевто партийна шэнэ билет барюулжа байна; партийна шэнэ билет абаһан техник урэжүүлэгшэ С. Бальжинова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИИЕНЬ ХАРЮУЛХА

ДУШАНБЕ. Таджигай ССР-эй ниислэлэй партиин Октябрьска районно комитет республика дотороо түрүүлэн партийна документнүүдые һэлгэжэ эхилбэ. Эртэ үглөөнһөө хойшо райкомдо хүн зон олон, баярай оршон байдалтай. Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бүхы юумэн бэлэн болонхой.

Партиин ветерануud персональна пенсионернүүд Иван Андреевич Кузнецовто, Петр Иванович Чепенкэдэ, Александр Васильевич Абрамовта партийна биледүүд түрүүлэн барюулагдаба.

Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь В. П. Козлова алдар суута гараһан ажалшадта партийна биледүүдые барюулаа. Социалис Ажалай Геройнууд — хилээмэ баригша Илич Нурова, хүдэлмэришэн Ксения Семеновна Степанова, электрослесарь Сафарали Курбанов гэгшэд эдэнэй дунда бии.

ФЕРГАНА. Алтыарыкска районой хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүлэг түрүүшүүлдэ партийна биледүүд барюулагдаба. «Комсомол» колхозой хоёрдохи бригадын бригадир Джумабай Рахматуллаев партбилет абаба. Дүй дүршэлтэй хлопок ургуулагша ажалай ехэ амжалтануудые түйлажа, энэ һайндэрөө угтаба. Тэрэнэй бригада 88 гектар шэнэ газарай га бүхэнһөө 32 центнер хлопок хуряаһан байна. Энэнь даабариһаа 9 центнерээр ехэ.

СЕМИНАР БОЛОБО

Аймагай колхоз, совхоз, промышленна предприяти болон эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомдо боложо үнгэрбэ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Г. М. Конев «Аймагай арадай ажахые хүгжөөхэ үнгэрэгшэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд ба малшадай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна мүрысөөнэй хэр зэргэ ябажа байһан тухай», партиин райкомой секретарь Р. Х. Жамсаранов — «Үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха талаар партийна эхин организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай», партиин райкомой полит-гэгээрэлэй кабинедые даагша И. И. Игумнов —«Аймаг дотор партийна, комсомолой политическэ һуралсалай байдал тухай», партиин райкомой бүридхэлэй секторые даагша М. Г. Жиракова — «Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ хэр зэргэ бэлдэжэ байһан тухай, мүн энэ хүдэлмэриие эмхи гуримтайгаар үнгэргэхэ хэмжээнүүд тухай» асуудалнуудаар элидхэлнүүдые семинар дээрэ хэһэн байна.

Удаань партийна хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай үгэ аподалдаа. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байһан малшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ ямар хүдэлмэриин ябуулагдадаг тухай «Знамя Ленина» колхозой парткомой секретарь И. Е. Иванов, «Эрдэм» совхозой парткомой секретарь А. С. Доржиев гэгшэд семинарта хабаадагшадта хэлэжэ үгөө.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй ябаса тухай хөөрэлдөөн болоо.

Үдэшэниинь семинарта хабаадагшад «Заганский» колхозой Хуушап-Заганай һү һаалиин фермэ ошоһон байна. Тиихэдээ энэ фермын һаалишадай дунда социалис мүрысөөнэй ямараар эмхидхэгдэһэн, тэдэнэй дунда ябуулагдадаг ниитэ-ойлгуулалмжын хүдэлмэритэй танилсаа. Айлшадай асуудалнуудта тус ажахын партийна организациин секретарь И. П. Красинов харюусаа.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

«Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол бэелүүлхын тула партиин Зэдын райком зохихо хэмжээнүүдые хараалаад, ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна. Аймагай пропагандистнуудай һаяхан үнгэргэгдэһэн семинар дээрэ энэ хэмжээнүүдэй хэр дүүргэгдэжэ байһаниинь харагдаба.

Ленинэй орденто Борьёогой Октябрьска совхозуудта, Ленинэй нэрэмжэтэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта коммунис ажалай һургуулинууд яһала һайнаар хүдэлжэ байна. Һаалишад, хонишод болон механизаторнууд эндэ мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Хүдөө ажахын дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд эдэ һургуулинуудта пропагандистаар хүдэлнэ.

Аймагай эмхи зургаануудташье экономическа һуралсал муу бэшээр ябуулагдана. Жэшээнь, Зэдын лесхозой директор В. В. Колпаков һуралсалда ехэ һаналаа табижа, өөрөө пропагандистаар хүдэлнэ. Һуралсалай эхилһэнһээ хойшо 12 заняти үнгэргөө. Экономикын эрдэмэй үндэһэ һуури шудалдаг һургуулида лесхозой 23 хүдэлмэришэд һурана.

Энэ һургуулиин пропагандист В. В. Колпаков программаар хараалагдаһан теориин асуудалнуудые мүнөө үеын бодото байдалтай сасуулан, нютагай материалнуудые занятидаа шадамараар хэрэглэнэ.

Занятияа нимээр үнгэргэхын тулада пропагандист заняти бүхэндөө һайнаар бэлдэдэг, темэ бүхэнөөрөө олон материал уншадаг, нютагайнгаа баримтануудые тэмдэглэжэ абадаг байна. КПСС-эй райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедтэ ерэжэ, материалнуудтай танилсадаг, пропагандистын булангай шэнэ һонинтой танилсадаг байна.

Яһала һайнаар хүдэлдэг энэшье һургуулиин хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии даа. Семинарска занятинууд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ, эрдэм, техникын һүүлэй һонинууд тухай багаар хэлэгдэнэ, техническэ хэрэгсэлнүүд үшөөл хүсэд һайнаар хэрэглэгдэнэгүй. Имэрхүү дутуу дунданууд бэшэ тээгүүршье үзэгдэдэг даа. Эдээниие зайсуулха шухала.

Б. ДАРМАЕВ,
КПСС-эй Зэдын райкомой инструктор.

МИНИИ АЖАЛ— МИНИИ ҺЭШХЭЛ

МҮРЫСӨӨ ҮҮСХЭГШЭД

Нилээн бодомжолжо, тоолоjо үзэһэн хойноо юһэдэхи табан жэлэй даабариие 4 жэл соо дүүргэхэ уялга абаа һэм. Энэ бэлэн хэрэг бэшэ. Теэд бидэнэр, совет хүдэлмэришэд, ажаябадалай хүнгэн харгы бэдэрдэггүйбди. Нормоёо дүүргэнэ бэзэб, бэшэ юумэн намда хабаатай бэшэ гэжэ һанаха болоо һаа, ехэ юу бүтээхэ, ямар дабаа дабаха гээшэбибди?

Минии һанахада, хүн бүхэн ямаршье тушаал эзэлдэг, ямаршье ажал дүүргэдэг байг — хамаагүй, ходо урагшаа тэгүүлэн ябахые, арад зондоо аша туһа хүргэхые эрмэлзэхэ ёһотой. Тиигээгүй һаа, ажалнайшье һонин болохогүй, зүрхэ сэдьхэлнайшье нэгэл дутуутай байха гэжэ һанагшаб.

Абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо бии. Халаан бүхэндэ, һара, квартал бүхэндэ даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэй. Ээрэгдэһэн утаһа, нооһо орёодог машинынгаа дэргэдэ зогсоходоо, һайнаар лэ ажаллахые оролдогшоб. Машинын хооһоор эрьелдэхэгүйн тула утаһа түргэнөөр уян зангидаха, ээрсэгүүдые түргэнөөр һэлгэн табиха хэрэгтэй юм. Имэ ажал хэхэдэ, минутанууд бэшэ, харин секунда бүхэн үнэтэй байдаг. Бушуу түргэнөөр утаһа зангидажа, ээрсэгүүдые һэлгэн табижа һураа һаа, даабаряа заатагүй үлүүлэн дүүргэхэ арга олдодог.

Би нормын ёһоор 16 ээрсэг хангаха ёһотойб. Тэдэнэй орондо 25 ээрсэг ханганаб. Халаан соогоо тэдэниие оло дахин һэлгэхэ, утаһа уян зангидаха хэрэг гарадаг. Ажалдаа һайнаар дүршоод, оньһыень олоод байхада, ехэ бүтээсэ түйлагдадаг гээшэ.

Ямар аргаар даабаряа ходо үлүүлдэг, һайн шанартай продукци бүтээдэгбта гэжэ намһаа олон хүдэлмэришэд асуудаг юм. Минии ажалда ямар нэгэ өөрсэ нюуса гэхэ гү, али оньһон түлхюур үгы гэжэ сэхэ харюусадагби. Ажалай нормо дүүргэхэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябаха, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болохонь хүн бүхэнэй өөрынь гарта ха юм. Бидэнэрэй һайнаар гү, муугаар ажаллаха, магтаал хайрада хүртэхэмнай манай өөһэдын хэрэг.

Завод, фабрикануудай хүдэлмэришэдэй ажаллаха эрхэ байдал аб адли юм. Хүсэд шалгагдаһан, заһабарилагдаһан станок, машинануудай дэргэдэ зогсонобди. Аб адли материалаар хангагданабди. Харин хүдэлмэришэн бүхэн ондо ондоо үрэ дүн түйладаг. Зарим нэгэ даабаряа холо үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай продукци үгэнэ. Зариманиинь арай шамай нормоёо дүүргэдэг, голодоһо гаргадаг.

Энээндэ ямар нэгэ шалтагаан байдаггүй. Бүхы юумэн хүнһөө өөрһөөнь, тэрэнэй ажалдаа ямараар хандадаг байһанһаань дулдыдана гэжэ дабтан хэлэнэб. Заримашуул нобшо удаанаар хүдэлдэг. Эрьелдэһээр, нишэ тиишээ хараашалһаар байтарнь хэдэн минута үнгэршэхэ. Халаан соогоо хэдэн минута, час дэмы һалгабал, тэрэниие хүсэлдүүлхэнь бэрхэтэй байдаг.

Манай фабрикын олонхи хүдэлмэришэд үнэн зүрхэнһөө ажалладаг, хүдэлмэришэн гэһэн нэрэ хүндэеэ үндэр дээрэ үргэжэ ябадаг. Ажалда һаяхан абтаһан залуушуулһаа бэшэниинь халаанайнгаа нормо дүүргэдэг болонхой. Нооһо ээрэгшэдэй, сэмбэ нэхэгшэдэй олонхинь һайн шанартай продукци тушаана. Зинаида Ключникова тухай магтаалта үгэнүүдые хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Энэ сэмбэ нэхэгшэ табан жэлэй хоёр жэлэй даабариһаа гадуур 3.350 метр сэмбэ нэхэн гаргаа. Мүнөө август һарын түсэбөөр ажаллажа байна. Һүүлэй 8 жэлэй туршада имагтал һайн, эрхим һайн шанартай гэһэн сэгнэлтэтэйгээр продукцияа тушаана.

Сэмбэ нэхэгшэд Зинаида Ключникова, Александра Гриф, Мария Фомина, Евдокия Синицкая, утаһа оройгшодой дундаһаа би түсэбтэ табан жэлэй гурбан жэлэй даабариие республикынгаа 50 жэлэй ойн һайндэр болотор дүүргэхэ уялга абаабди. Хэлэһэндээ хүрэхэ байһандаа этигэнэбди. Бидэнэр бултадаа үнгэрһэн табан жэлэй даабариие 4 жэл 3—6 һара соо дүүргээ һэмди. Энэ табан жэлэй эхинһээ хойшо даабаряа холо үлүүлнэбди. Гурбан жэлэй даабариие 2,5 жэл соо дүүргэхэ гэжэ фабрикымнай 80 гаран түрүүшүүл мүрысэнэ.

Харин табан жэлэй даабариие болзорһоонь уридшалан дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэднай хабаадалсана. Уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, арга боломжоёо зорюулнабди. Дүй дүршэлтэй нооһо ээрэгшэд, сэмбэ нэхэгшэд залуушуулые даажа абаад, ажалай оньһо заажа үгэнэ. Мэргэжэл шадабаря дээшэлүүлхэ бүхы арга боломжо фабрикадамнай бии. Түрүү опол аргын, коммунис ажалай һургуулинууд эмхидхэгдэнхэй. Залуу хүдэлмэришэд эндэ мэргэжэлэйнгээ теори шудалдаг, хожомынь дүй дүршэлтэй ахамад нүхэдэйнгөө хажууда ажаллажа, дүршэлыень халан абалсана.

Би өөрөө 40 залуу хүдэлмэришэниие мэргэжэлдээ һургааб. Утаһа хайшан гэжэ холбоходо, саг алмагдахаб, ээрсэгүүдые ямар аргаар бушуу түргэнөөр һэлгэхэб гэжэ хөөрэжэ, харуулжа үгэхэш. Ажалай дүршэл бэлэхэнээр ерэдэггүй. Анхаралтай, оролдосотой хүн мэргэжэлэйнгээ оньһо шудалжа абадаг, ажалдаа дүршэдэг. Хамаг юумэндэ дуратайгаар, абьяастайгаар хандадаг, һонюуша хүнүүд лэ олон юумэ мэдэжэ абадаг ха юм.

Нина Тараканов[ская] хэн жэлэй саада ... оройдог машинын дэргэ[дэ] ... соо һэн. ГПТУ-да һу[раад]... ажалай зарим тэды дүр[шэл]... байбашье, түрүүшээр ... ёо дүүргэдэггүй байга[а]... ээрсэгые яашье хангах[агүй]... шэ һэн. Үһата занги[даха]... боходоо, ехэхэн саг ... гэхэ. Би тэрэниие ... байлгажа, ажалаа хар[уулжа]... оньһыень ойлгуулжа ... Нина оролдосотой, һо[ни]... басаган байшоо. Мүнөө ... ээрсэг хангажа, ... үлүүлдэг болоо.

Нормоёо дүүргэдэггүй ... шье хүдэлмэришэн байх[а]... гүй гэһэн уряатайгаар ... жэлэй шиидхэхы жэлэ[й]... лажа байнабди. Социа[лис мү]рысөөнэй дүн саг соог[оо]... сологдоно. Хахад һары[н]... рын үрэ дүн ... самбарта бэшэгдэнэ. ... лаан, бригадын, хэн ... ришэнэй түрүүлжэ ябаһ[ан]... эндэ харуулагдадаг юм. ... халаанай даабарие ... гэ дүүргэһэнээ хүдэл... һайн мэдэдэг. Манай ... бэлдэдэг таһагай ... шэдэй оройһон утаһ[а]... нэгдэжэ абтадаг. ... дүүрэхэдэ хэды утаһ[а]... шаагдаһаниинь согсо[о]...

Халаан соогоо 167 ... грамм утаһа ээрсэгүү[д]... догбди. Би энэ даабар[и]... 90 килограммаар ... дүүргэнэб. Оройһон ... шанар тухай нэгэшье ... ажаглалта абаагүйб. ... манай таһагта шэнэ ... гууд хүдэлгэгдэнэ. 197[2] IV-дэхи кварталда эд[энэй]... гууд тодхогдоо. Энд[э]... һон утаһан нэхэлг[э]... тушаагдана. Урдань ... машинануудай ехэ ээ[рсэг]... тэ дахинаа оройгдодог ... Продукцияа сэхэ туша[а]... лохоодоо, харюусалга... ри дээшэлээ.

Манай коллектив Куп[ин]... нарин сэмбын фабрик[а]... лективтэй хэдэн жэлэй ... да мүрысэнэ. Энэмна[й]... соогоо мэдээжэ, түрүү ... канууда и нэгэн юм. ... нэй хүн гаргахада, ... бидэнэр түрүүлэн ... ахигдахашье ушар ... гараа. Гадна манай ... гол мэргэжэлтэй хү[дэлмэри]шэд — нооһо ээрэгшэд, ... нэхэгшэд, нооһо ... хоорондоо мүрысэдэг... тустаа социалис уял[га]... хайбди. Орон соогоо ... болоһон Валентина ... гай жэшээгээр, даабар[ия]... үлүүлэн дүүргэхэ, ... гүй продукци бүтээхэ, ... ажалай, продукциин ... ямаршье ажаглалта, ... абахагүй гэһэн уялг[а]... Энэ уялганууд һара, ... бүхэндэ согсологдож[о]... гарагшад мүнгэн шан[гаар]... тэдэг.

Фабрикымнай олон[хи хү]дэлмэришэд һэшхэлэй[нгээ]... гээр ажаллана. Тиимэ[эһээ]... лективнай республика... суутай. Минии ажа[л]... нии һэшхэл гэжэ ол[он хү]дэлмэришэднай мэдэр[дэ]... гоно. Уялгаяа дүүргэ... лэһэндээ хүрэхэ ... Энэмнай манай һэшх[эл]... рэ хүндын хэрэг гээш[э].

Д. ТУМУР[...]
Улаан-Үдын нарин с[эмбын] фабрикын утаһа ор[ойгшо],
Социалис Ажалай Ге[рой].

СОЮЗНА республиканууднаа мэдээсэнэ

АЛМА-АТЫН ОБЛАСТЬ. «Кастекский» совхозой хонишон Мукан Коккозов отара бүхэнэй хонидой ашаг шэмые дээшэлүүлхэ гэжэ Казахстанай хонишодые уряалаа. Гурбан хүнһөө бүридэһэн Муканай хүтэлбэрилдэг хонишодой бригада энэ жэлдэ хонин бүринһөө 180 хурьга абахаар уялга абаа. Отарын хонид һайнаар үбэлжэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Коккозовой отарын хонидые хаража байна.

ТАСС-ай фотохроника.

РСФСР:

ЭНЕРГЕТИГҮҮД ТАБАН ЖЭЛЭЙ ВАХТАДА

Башкиртахи Кармановска ГРЭС-тэ 300 мянган киловатт хүсэтэй зургаадахи энергоблогой түхеэрэлгэ хабсаргажа эхилбэ. Энэ агрегадые ноябрьда, болзорһоонь һараар урид ашаглалгада үгэхые энергетигүүд шиидэнхэй... Энээгээр ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээнэй барилга дүүрэхэ юм.

Станциин коллектив түсэбтэ табан жэлэй дүүрэтэр түлишэ гаргашалгые табан процентээр доошолуулха, хараалһанһаа гадуур 300 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ талаар энергетигүүдэй дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө үүсхэһэн байна. Кармановайхид энэ түсэбөө бэелүүлхэ нөөсэ аргатай. Жэшээнь, 1-дэхи энергоблогто сүүдхын турша соо 55—60 тонно мазут алмагдана. Энэнь жэлэй турша соо 16—18 мянган тонно гэхэ гү, али түмэр замай зургаан эшелон түлишэ болохо.

ГРЭС энэ жэлдэ түрүүшынгээ миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үгөөд байна.

(ТАСС-ай корр.).

Уфа.

Украина:

УҺАН СЭБЭРЛЭГДЭНЭ.

Машина бүтээлгын заводуудта хэрэглэгдэһэн уһые нефтиин продуктнуудһаа сэбэрлэжэ болохо байна гэжэ Харьковай политехническэ институдай эрдэмтэд элирүүлбэ. Эндэ, профессор Г. К. Гончаренкын хүтэлбэрилдэг химиин технологиин, аппарадуудай кафедрада, хэрэглэгдэһэн уһые сэбэрлэхэ арга олдоһон байна. Хайлуулагдадаг түсхай бодос нэмэхэдэ, уһан сэбэр болошохо, харин тэрэ бодос дахин хэрэглэжэ болохо юм.

Энэ арга урдынхида орходоо нилээд үнэгүй. Малышевай нэрэмжэтэ заводто тэрэ нэбтэрүүлэгдэжэ эхилээ.

Вузай эрдэмтэдэй үшөө нэгэ дурадхал энэ предприятида нэбтэрүүлэгдэһэн байна.

(ТАСС-ай корр.).

Харьков.

Белорусси:

АШАА ТЭЭДЭГ ШЭНЭ ТҮХЕЭРЭЛГЭ

Минскын «Ударник» завод шэнэ нэгэ шанагатай ашаа тээдэг түхеэрэлгэ гаргажа эхилбэ. Хайр шулуу тээхэ нимэ машина гурбан экскаватор һэлгэжэ шадаха. Шэнэ экскаватор час соо «МАЗ» гү, али «Колхида» түхэлэй 50 машинада материал тээхэ байна. Хүрзэ- шанага[н]... гурбан кубометр шорой үргэдэг.

Хүрзэ-шанагыень бульдозерой хутага болгон хэрэглэхээр. Ашаа тээдэг түхеэрэлгын зарим юумэнүүдыень ... склад соо хэрэглэхэ[эр]... кран, портын автокар ... болоно.

(ТАСС-ай ко[рр.]).

Минск.

Узбекистан:

АЛТАН ШАРА ОРООҺОНОЙ УРАС[ХАЛ]

Узбекистанда 80 ... гектар газарта ороoһо[н]... доxo кукуруза тариг[дана]... луури хэн ургуулха[д]... баян ургаса үгэдэг ВИ[Р]... ТВ сортын кукуруза ... руушынхеэ таригдаха... кент шадархи завод ... дые үрэһэ хүрэнгөөр ... Зургаа мянган тонно ... хүрэнгэ завод зөөһэн ...

Республикын хүдөө... луушуул кукуруза ... шиидээ. Комсомол-эз... лай мянгаад бригада... совхозуудта эмхидхэ... гамалай хойноһоо хар... даа, тэрэниие хүр... оньһон арга хэрэглэх... тай зохид байхынь ... талмайнуудта тариг... шиидхэгдээ.

Түсэбтэ табан жэлэй ... лахи жэлдэ кукуруза ... жэлэйхиһээ гурба дахи[н]... хүряаха, силос, ногоон ... болохо кукурузын урга[са]... расые гектар бүриһөө ... центнертэ хүргэхэ гэжэ ... лаа.

(ТАСС-ай корр.).

Ташкент.

Журналнуудай шэнэ номернууд

ГУРБАДАХИ НОМЕР ЕРЭБЭ

Партиин Центральна Комитедэй теоретическэ, политическэ «Коммунист» журналай гурбадахи номер хэблэлһээ гаража, уншагшадта ерэбэ.

Промышленна үйлэдбэриин аша үрэ ехэдхэхэ гэһэн түрүү бэшэгээр журнал нээгдэнэ.

«Коммунис партиин манифестын» гараһаар 125 жэлэй ойдо зорюулагдаһан статьянууд эндэ хэблэгдэбэ. Жак Дюклогой «Хубисхалша оюун бодолой гайхамшаг зохёол». Т. Тимофеевэй «Коммунис партиин манифест, пролетариадта эсэргүү номнолой панхаруудталга». Г. Дилинскиин «Буржуазин үзэл суртал ба капитализмын социальна стратеги» гэһэн статьянууд эндэ толилогдоо.

КПСС-эй XXIV съезд ба марксистско-ленинскэ эрдэм ухаан гэһэн гаршаг доро М. Иовчугай «Совет арадай олон яһатанай интернациональна культура» гэжэ статья гаргагдаба.

Хүгжэлтэ түгэс социализмын социально асуудалнууд гэһэн ниитэ гаршаг доро П. Юнагай «Ажалай социалис журамтайгаар хүмүүжүүлхэ тухай», В. Куликовой «Совет зэбсэгтэ хүсэнүүд ба сэрэгэй эрдэм ухаан» гэһэн статьянууд. «Сибириин байгаалиин баялигуудые ашаглаха хэрэг аша үрэ ехэтэй болгохо» гэһэн асуудалаар В. Богачевой научна зүбшэлнүүд эндэ хэблэгдээ.

Улас түрын темээр Г. Арбатовай «Совет-американ харилсаанууд тухай», М. Кудачкинай «Чилидэхи түрүү хүсэн хархис хүсэн хоёрой тэмсэл» гэһэн статьянууд толилогдобо. Партийна журналнууд тухай мэдээсэлнүүд эндэ бии.

ЭКОНОМИКЫН АСУУДАЛНУУД

СССР-эй Наукануудай академиин экономикын институдай һара бүри гарадаг «Вопросы экономики» гэжэ журналай ээлжээтэ номер хэблэлһээ гаража, уншагшадта эльгээгдэбэ.

Экономикын эрдэм ухаанай элдэб янзын асуудалнуудаар олон статьянууд эндэ толилогдонхой. Техническэ дэбжэлтын экономикын асуудалнууд гэһэн ниитэ гаршаг доро В. Астафьевай «Техническэ дэбжэлтын түсэблэлгэ, экономическа урмашуулга һайжаруулха тухай». Г. Глаголевой «Туршалга-шалгалтын үйлэдбэриин экономикын асуудалнууд гэһэн статьянууд толилогдонхой.

Юһэдэхи табан жэлэй шухала асуудалнуудаар, политическэ экономиин асуудалаар хэдэ хэдэн статьянууд эндэ гаргагдаба. 1971—1975 онуудта ГДР-эй экономикын хүгжэлтэ гэһэн темээр В. Исуповай шэнжэлэлгэ эндэ бии.

Һанамжа бодомжонуудаа андалдаха гэһэн гаршаг доро академик В. Трапезниковэй «Эрдэм, техникын дэбжэлтэ, эрдэмэй аша үрэ», Я. Кронрод гэгшын «Хүгжэнги социалис обществын экономикын теориин зарим асуудалнууд» гэһэн статьянууд хүнэй анхарал татаха бэзэ.

Экономикын эрдэм шудалагшадта туһаламжа болгон М. Виленскын «Эрдэм, техникын дэбжэлтэ ударидалга» гэжэ статьяе уншахада болоно.

Заметкэ болон бэшэгүүд гэһэн гаршаг доро редакцида ороһон материалнууд гаргагданхай.

Шүүмжэлэл ба библиографида экономикын, эрдэм ухаанай асуудалаар гараһан номууд тухай шүүмжэлэлнүүд, библиографи толилогдонхой. Эрдэмэй һонинууд эндэ бии.

Экономикын эрдэм шудалагшадта, энэ асуудалда хабаатай бүхы албатанда эндэ гаргагдадаг статьянуудай, энэ журналай туһатай байхань лабтай.

Ажалшад зүбшэнэ, дурадхана, шүүмжэлнэ

Социалис мурысөөн улам үргэдэг лэ!

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдэй шэнжэлэл

...РАДАЙ АЖАХЫН бүхы ...лбаринуудай хүдэлмэ... ...эдэй дунда бүхэсоюз... ...циалис мурысөөн үдэр ...ршэ түгэлдэрөөр дэл... байна. Энээн тухай үн... февраль һара соо га... ...едакцида ороһон бэшэ... ...е шэнжэлэн харахадаа, ...шад гансата ойлгоно...

...хүсөө — малай ...алгэдэ» гэһэн Захами... аймагай СССР-эй 50 жэ... ...ойн нэрэмжэтэ совхозой ...тор Р. Бандеевэй коррес... ...нция февралиин 2-ой но... толилогдоо һэн. Ажа... ...малшадай үнгэрһэн ойн ... жэлэй ажалай дүнгүүд ... тобшохоноор хөөрэхэ ... шэнэ жэлэй түрүүшын ...үдһөө эхилжэ улам эр... ...ээр дэлгэрһэн социалис ...сөөнэй ябаса тушаа ав... ...нэ статья соогоо бэшэбэ. ...дай бүхэсоюзна социа... мурысөө дэлгэрүүлхэ ту... ...парти, правительствын ...ой хэблэлдэ томилогдо... ...һүүлээр совхозой парт... ...рекци, профсоюзай ра... ...мурысөөнэй гурим шэ... ...хараад, тодорхой хэм... ...үдые хараалһан байгаа. ...эй һаалишадай социалис ...сөөнэй дүнгүүд үдэр бү... ...л адуулагшадай муры... ...дүнгүүд һарадаа гурба ... согсологдожо, һаали... ...олон мал адуулагшадта ...гоо дуулгадажа байдаг ...ой.

...эңгын аймагай «50 лет ...ря» совхозой парткомой ...тарь Г. Сангадиев «Бү... ...сээ элсүүлэн...» гэжэ ...хон статья газетэдэ ...улаа. «Малшадай дунда ...юзна социалис мурысөө ...лхэ тухай» КПСС-эй ... СССР-эй Министрнүү... Соведэй, ВЦСПС-эй ... коллектив бүхэндэ ... хэлсэгдэжэ, малшад ...хонишод дээшэлүүлэгдэ... ...социалис уялгануудые ... Мүнөө хонишод түл ...алаар уялгаяа урагша... ...йнаар бэелүүлжэ бай... ...эд тэрэ статья соо үн... ...ди. Республикын про... ...злна предприятинуудта, ... ба совхозуудта, барил... ...ганизацинуудта социа... ...рысөөнэй улам эршэ... ...дэлгэржэ байһан тухай ...лнүүд газетын номер... ...э толилогдожо байгаа.

...гэршэ февраль һара ха... ...еспубликын ажахы бү... ...урьгадай ёһотойл «ад... ...э байһан үе болоно. Хо... ...й ажалай энэ шухала ...нин ябаса тухай һонир... ...шамаар тобшо мэдээсэл... ...отаг бүхэнһөө шахуу ...ида орожо, үдэр бүри ...о толилогдожо байгаа. ... аймагай Мөөрөөшын ...ой суута хонишон, ...эй Буряадай обкомой ...я Б-Ц. Тодорхоева ота... ... хонишодой ажал хэ... ... һонирхолтойгоор га... ...бшэнэ. Энэ отарын хо... ...һүүлэй хэдэн жэлэй ...: 100 эхэ хонин бүри... ...ү, зуу гаран хурьга түл... ...олондо мэдээжэ боло... ...н. Энэ жэлдэшье хонин ... хурьга абаха зорилго ...бяад, урагшатай һай... ...аллажа байна. Ота... ... абаһан бүхы хурьгад ... бүтэн түлжүүлэгдэнэ.

...публикын колхоз, совхо... ...100 эхэ хонин бүриһөө ...аран хурьга абаад, һай... ...охо болгожо байһан хо... ...ай тоо үдэр бүри оло... ... байна. Тэдэнэй габша... ...йн ажал хэрэг тушаа мэ... ...нүүд редакцида ороһоор.

КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1972 он) Пленумэй дүнгүүдые ба партийна организацинуудай зорилгонуудые зүбшэн хэлсэһэн пленумүүд аймаг бүхэндэ болобо. Партиин райкомуудай пленум тухай тобшохон мэдээсэлнүүд абтажа, газетын хуудаһануудта толилогдоо. Партиин ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бүримүһэн һайшаагаад, ажал хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые ёһотоор элирүүлжэ, саашадаа үйлэдбэриин һайн үрэ дүн түйлаха байһан тухайгаа коммунистнууд бэеэ зэһэнхэй гэжэ райкомуудай пленумүүдһээ абтаһан мэдээсэлнүүд эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Буряад оронoй колхоз болон совхозуудай малшадай ажалай эгээл харюусалгатай хаһа — үбэлжэлгын шиидхэхы үе түлажа ерэбэ. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд хэды хүндэ хүшэр эрхэ байдалда хүдэлжэ байбашье, үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна. Эгээл энэ үедэ малшадай алибаа эрилтые үдэр бүри һайнаар хангаха асуудал шухала удха шанартай. Энэ асуудалаар Захаминай аймагта яһала һайн дүй дүршэлтэй болонхой. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Б. Очиров «Малшадай эрилтэдэ — маша ехэ анхарал» гэһэн корреспонденци соо малшадай эрилтэнүүдые үргэлжэдэнь хангаха тухай асуудалнуудаар тодорхойгоор бэшэһэн байна .Тус асуудалаар бусад аймагуудһаа олохон бэшэг редакцида орожо, газетэдэ толилогдоо.

Гэхэтэй хамта малшадай эрилтэнүүдые хангаха хэрэг нилээд дутагдалтай байһаар. Автолавканууд холын гүүртэнүүдтэ хаа-яа ошодог байбашье, малшадта хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые багаар абаашана. Медицинын хүдэлмэрилэгшэд фермэ, отарануудта үсөөн ошоно. Соёлой, һуудал байдалай хэрэглэмжэ хангадаг эмхинүүдэй хүдэлмэри нилээд ехэ дутагдалнуудтай байһаар. Иимэ ябадал саашадаа тэсэжэ болохогүй. Тиимэһээ энэ асуудал ажахынуудай парторганизацинуудай, нютагай Соведүүдэй үдэр бүриин анхаралда байха зэргэтэй. Тус асуудалаар саашадаа бүри олон бэшэг редакцида орохо бэзэ гэжэ хүдөө бэшэгшэдтээ, оло мянган уншагшадтаа найданабди.

Үнгэрэгшэ февраль һара соо редакцида хамтадаа 344 бэшэг ороһон байна. Тэдэнэй олонхинь газетын хуудаһануудта толилогдоо һэн. Тиихэдэ ажахын, ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха асуудалнуудаар шүүмжэлхы хэдэн бэшэг ороһон байгаа. Тэдэ бэшэгүүдээр хэмжээ абахын тула нютагуудай партийна, советскэ органуудта редакци хандажа, харюунуудые абаа.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мурысөөн үдэрһөө үдэртэ үргэдэнэ. Габшагай һайнаар хүдэлжэ, хараалагдаһан түсэб, абаһан уялгаяа амжалтатай дүүргэдэг колхознигууд, хүдэлмэришэд ажахы, предприяти бүхэндэ олошоржо байна. Социалис мурысөөнэй ябаса, шударгы бэрхээр хүдэлдэг хүнүүдэй ажал хэрэг тухай саашадаа бүри олон бэшэг редакцида орохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Телевидениин саашанхи хүгжэлтэ

Хэлхээ холбооной, радио-дамжуулгын ба телевидениин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха, эрдэм техникын һүүлэй түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэ, хотонууд болон һуурин тосхонууд хоорондын хэлхээ холбоо олон янзын, түргэн болгохо талаар шухала хэмжээнүүд КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо хараалагданхай. Тэрэнэй ёһоор 1971—1975 онуудай туршада хотонуудай хоорондохи телефонно холбоон 1,9 дахин үргэдхэгдэхэ, хотонууд ба хүдөө нютагуудта телефоной автомат, автомат шахуу станцинууд 1,5 дахин олошоруулагдаха ёһотой. Гадна энэ болзор соо манай гүрэнэй бүхы хүн зоной олонхинь телевизор харадаг болохо, тиихэдэ түбэй телевизионно станциһаа адагынь хоёр программаар харадаг болохо юм. Иимэрхүү зорилго мүн радио-дамжуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай орон дотор телевизионно дамжуулга хэдэг техническэ зэбсэгүүд ехэ олон, һайн болоһон байна. 1972 ондо манай орон дотор ехэ хүсэтэй 280 ба багашаг хүсэтэй телевизионно дамжуулга хэдэг 1.200 станци ажаллажа байгаа. Тиихэдэ манай гүрэнэй бүхы хүн зоной 70 процентнь телевидени харадаг болоһон байна.

Манай Буряад орондо телевидени 1961 ондо бии болоо һэн. Мүнөө үедэ бүхы дээрээ багашаг хүсэтэй телевизионно дамжуулга хэдэг 19 ретранслятор хүдөө нютагуудта ажаллажа байна. 1972 ондо Загарайн аймагай Шулуута, Хориин аймагай Хандагай тосхонуудта өөрөө хүдэлдэг дэн бага хүсэтэй ретрансляторнууд тодхогдоод, хүдэлжэ эхилээ.

Байгша ондо — Буряадай Автономито Республикын тогтоһоор 50 жэлэй ойн һайндэрэй болотор Новоселенгинск, Шэбэртэ ба Ашанга нютагуудта телевидени дамжуулдаг дэн бага хүсэтэ «РИТИ» түхэлэй ретрансляторнууд табигдахаар хараалагдана. Тиихэдэ Хяагта хотодо «Орбита» гэжэ космическа станци ба хүсэ багатай телевизионно ретранслятор хүдэлжэ эхилхэ юм.

Улаан-Үдэ хотодо 1970 ондо телевидениин хоёрдохи программа дамжуулха хүсэ ехэтэй телевизионно станци тодхогдоо һэн. Һаяхан — 1973 оной февраль һара соо телевидениин нэгэдэхи программа дамжуулдаг телевизионно станци һэлгэгдэжэ, хүсэ ехэтэй станци табигдаад, хүдэлжэ байна.

Түсэбэй ёһоор 1975 он болотор манай республикын газар дээгүүр Москва—Владивосток гэжэ радиорелейнэ магистраль татагдахаар хараалагданхай. Тэрэнэй ашаглагдажа эхилхэдэ, Кабанскын, Яруунын аймагуудта телевидени дамжуулдаг бага хүсэтэй хэдэн ретранслятор табигдаха ёһотой юм. 1975—1976 онуудта Баргажан ба Захаамин нютагуудта телевидени дамжуулха станци бариха түсэб табигдаба.

Юһэдэхи табан жэлэй эсэстэ Буряад оронoй арад зоной 80—85 процентнь телевизор харадаг болохоор түсэблэгдэнэ.

Б. ЦЫРЕНДОНДОКОВ,
республикын радио, телевидени дамжуулгын станциин главна инженер.

Эхын нэрые дээрэ үргэн

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ уласхоорондын үдэрые угтахын урда тээхэнэ КПСС-эй Хэжэнгын райком, аймагай Соведэй гүйсэдком, ВЛКСМ-эй райком аймагайнгаа Эхэ-Геройнуудтай уулзалга хээ һэн. Энэ һонирхолтой хэмжээ ябуулга тон һонирхолтойгоор үнгэрөө. Энэ уулзалга эхэнэрнүүдэй һайндэртэ, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байгаа.

Үдэрэй 11 час. Соведүүдэй байшан тээшэ хүнгэн машинанууд, автобусууд Эхэ-Геройнуудые асарба. Эндэ аймагай хүдөө ажахын удаанай хүдэлмэрилэгшэ, пенсионерка Долгор Намшиевна Жамсарановае харанабди. Тэрэ 12 үхибүү түрэжэ хүмүүжүүлээ. 16 үхибүүнэй эхэ Александра Бимбаевна Доржиева «50 лет Октября» совхозһоо, Загаһатын совхозһоо — бухгалтер Ульяна Алексеевна Васильева, Чисаанын совхозһоо 10 үхибүүнэй эхэ Дугарма Эрдынеевна Цырендоржиева, «Первомайский» совхозой гурбадахи отделениһээ 11 үхибүүнэй эхэ хонишон Хандасу Доржиевна Абидуева, Загаһатын совхозһоо 10 басаганай эхэ Анна Алахаевна Шабанова, мүн лэ энэ совхозой нефтебазын хүдэлмэришэн, 13 үхибүүнэй эхэ Дарима Рабдановна Дамдинцыренова, Загаһатын совхозой хонишон, 10 үхибүүнэй эхэ Намжилма Найдановна Ринчинова болон бусад ерэбэ. Намжилма Найдановна Доржо Бадмаевич нүхэртэеэ хорёод жэлдэ хонишоноор ажаллажа ябана.

Эдэ Эхэ-Геройнууд тухай, тэдэнэй хүүгэдэй хуби заяан тухай энээхэн статья соо тодорхойгоор тогтохын аргагүй. Тиимэ һэн тула зариман тухайнь хөөрэхэ дуран хүрэнэ.

Анна Алахаевна Шабанова 44 наһатай. Тэрэнэй ехэ басаган Сэсэг республикын радиокомитедтэ фотокорреспондентээр ажаллана. Хоёрдохи Мария басаганиинь МГУ-гай биохимиин факультедэй дүрбэдэхи курсада һурана. Екатерина Загаһатын дунда һургуули дүүргээд, эхин классай багшаар хүдэлнэ. Улаан-Үдын Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай дүрбэдэхи курсада заочноор һуралсана. Оля хүдөө ажахын техникумдэ, Люба соёлгэгээрэлэй училищида һурана. Надя — арбадахида, Нина — наймадахида, Лариса — зургаадахида, Валя — дүрбэдэхидэ, Вера — хоёрдохидо һурана.

Нефтебазын хүдэлмэришэн Дарима Рабдановна Дамдинцыренова 13 үхибүүтэй гээ һэмди. Тэрэнэй нүхэр Андан Дампилович Цыбжитов Эсэгэ оронoо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаадажа ерэһэн. Мүнөө Загаһатын совхозой экономистын туһалагшаар ажаллана. Тэдэнэй ехэ басаган Нима-Жап Шэтын мединститудай дүрбэдэхи курсада, хоёрдохи басаган Жамьян-Дулмань — хүдөө ажахын техникумэй гурбадахи курсада, экономист болoжо гараха юм. Цырен-Базар хүбүүниинь наймадахи классай һүүлээр ГПТУ дүүргээд, мүнөө СМУ-да ажаллана. Цырен-Даша Сэлэнгын индустриальна техникумэй гурбадахи курсада, Цырен-Ханда медучилищиин хоёрдохи курсада, Цырен-Дэжит, Цырен-Долгор, Цырен-Дондок, Надя—һургуулида һурана. Арбадахинь—Жаргалма басаганиинь Улаан-Үдын 1-дэхи интернат һургуулиин хоёрдохи класста, 11-дэхи үхибүүн Цырен-Дулмань — Хэжэнгын интернат һургуулиин нэгэдэхи класста һурана. Зургаатай Дагба-Доржо дүрбэтэй Жэмбэ-Жамса хоер гэртээ.

Юрын буряад бүлын энээхэн намтар дээрэһээ абажа харахада, олон үхибүүдтэй айлда гүрэн түрымнай үзүүлдэг анхарал оролдолго эды шэнээн ехэ гээшэл даа!

Энэ үдэр олон үхибүүтэй эхэнүүдэй эгээл эгэшэнь болохо 74 наһатай Надежда Константиновна Андриевская Михайловка тосхонһоо ба эгээл залуу эхэ болохо 33 наһатай, 11 үхибүүтэй Инна Борбоевна Жалсанова Ушхайтаһаа ерэһэн байна. Аймаг дотор хамта дээрээ Эхэ-Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн 47 эхэ бии. Тэдэнэр 530 гаран үхибүүтэй.

Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэр — Мартын 8-най хабар тэмдэглэгдэдэг байһаниинь дэмы бэшэ. Жэлэй эгээл энэ үедэ байгаали нойрһоо һэриһэн мэтэ болoжо, бүхы амиды юумэн ажабайдал тээшэ тэгүүлэн, агаар хабарайхяар анхилна. Хабар хадаа бүхы шэнэ юумэнэй, гэрэлтэ һайхан юумэнэй эхин болоно.

Энэ үдэр Эхэ-Геройнууд Соведүүдэй байшанда сугларжа, тэдэниие партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Б. Д. Ангархаев угтаһан байна. Эндэ мүн аймагай эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаа. Нүхэр Ангархаев Эхэ-Геройнуудые Мартын 8-най һайндэрөөр амаршалжа, табан жэлэй түсэбүүдэй дүүргэлтэдэ эхэнэрнүүдэй оруулһан хубита тухай тодорхойгоор хөөрэбэ.

Энэ уулзалгын түгэсхэлдэ Эхэ-Геройнууд парти ба гүрэн түрын анхарал оролдолгые мэдэжэ байһанайнгаа һүлдэ тэмдэг болгон, В. И. Ленинэй хүшөөгэй дэргэдэ веногуудые табиба. Талмай дээрэ пионернүүд зогсон, вождиин хүшөөгэй дэргэдэ сэрэгэй харуул жагсана. Горн, барабанай абяан доро Эхэ-Геройнууд веногуудые табиба. Тэдэниие хүндэтэ пионернүүд болгон, хүзүүндэнь улаан галстугуудые һурагшад уяба. Эдир ленинецүүдэй маршын абяан доро улаан галстугуудые зүүһэн Эхэ-Геройнууд хүүгэдтэеэ зэргэ жагсажа, тэдэнэй зүгһөө Долгор Намшиевна Жамсаранова баяр баясхалангай халуун үгэ хэлэбэ.

Һүүлдэнь Эсэгэ оронoо хамгаалгын Агуухэ дайнда унаһан сэрэгшэдтэ бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ веногууд табигдаа.

Эхэ-Геройнууд Хэжэнгын Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ дунда һургуулида ошобо. Эндэ тэдэниие багшанар болон һурагшад халуунаар угтаа. Айлшад түүхын, биологиин ба математикын кабинедүүдые хараа. Арбадахи «б» класста үнгэргэгдэһэн математикын хэшээл онсо хэшээл болоо һэн. Эндэ һурагшадай хажууда парта бүхэндэ Эхэ-Герой һуугаа. Залуухан багша Анна Цыренжаповна Шойнжурова хэшээл үнгэргэнэ. Эхэ-Геройнуудай дунда тэрэнэй эхэ Долгор Намшиевна Жамсаранова бии.

Хүндэтэ эхэнүүд һургуулиин хамтын байрые хараба. Эндэ Ганга, Бахлайта, Улзытэ тосхонуудай 61 үхибүүн байна. Таһалга бүхэндэ 5-6 хүн. Һурагшадай хамтын байрада телевизор бии. Һүүлдэнь интернат һургуули, аймагай үхибүүдэй библиотекэ. Хэжэнгын совхозой хүүгэдэй саад хаража, хүүгэдэй спортивна һургуулиин хоккейн секциин хэшээлдэ байлсаба.

Үдэшэлэн аймагай соёлой байшанда Эхэ-Геройнуудта зорюулагдаһан үдэшэ үнгэргэгдөө. Хүндэтэ айлшад сценэ дээрэ һууна. Хэжэнгын дунда һургуулиин пионернүүд Эхэ-Геройнуудые амаршалжа, КПСС-эй райкомой секретарь А. Б. Раднаев Сэлэгүүдые барюулба.

Һүүлдэнь Хэжэнгын дунда, интернат һургуулинуудай һурагшадай, мүн Хэжэнгын совхозой хүүгэдэй саадай хүмүүжэмэлнүүдэй хүсөөр концерт табигдаба.

Г. БАДМАЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 12 үхибүүнэй эхэ Долгор Жамсаранова, 16 үхибүү хүмүүжүүлһэн Александра Бимбаевна Доржиева, 10 басаганай эхэ Анна Алахаевна Шабанова.

Д. САМБУЕВАЙ фото.

Шэнэ фермэ

Туранай совхозой Хэйто-Голой отделенидэ һаалиин шэнэ фермэ эмхидхэгдэбэ. Тэрэ фермэдэ хэдэн жэл соо һаагдаагүй 200-гаад үнеэн суглуулагдаһан байна. Мүн түрүүшынхеэ тугаллаха гунжад энэ фермэдэ олон. Фермын үнеэдэй олонхинь һаядаа тугаллажа эхилхэ юм. Эндэхи һаалишад үнеэдээ һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлгыень улам һайжаруулха зорилго урдаа табина.

Шэнэ фермэдэ хамтадаа 12 һаалишан ажалладаг юм. Тэдэнэй олонхинь комсомолшууд, залуушуул болоно. Тиимэһээ энэ фермые комсомол-залуушуулай коллектив гээд нэрлэжэшье болохо. Эгэшэ дүүнэр Дулма, Шалсамаа Халхаеватан, С-Д. Манзарова, Х. Донитова, Р. Дамшеева болон бусад залуушуул энэ фермэдэ ажаллана. Гэдэнэр бултадаа 8-дахи, 10 дахи класс дүүргэһэн юм. Залуу басагад дүй дүршэлтэй һаалишадһаа һургаал абажа, тэдэнэй жэшээгээр ажаллахые оролдодог.

Гэхэтэй хамта, фермын һаалишад ажалайнгаа һүүлдэ культурнаар амарха дуратай байдаг. Һаяхан һургуулиин һурагшад фермэдэ ерэжэ, һонирхолтой концерт табиба. Мүн баһа лекци уншагдаа. Тиигэбэшье малшадай соёлой эрилтэ гүйсэд хангагдана гэхын аргагүй. Хойто-Голой клубта шэнэ кино тон үсөөн табигдана. Үни хада харагдаһан зарим фильмүүд һарадаа хоёр-гурба дахин табигдажа байдаг болошоо. Малшад шэнэ кино, хаража байха дуратай байдаг. Тиимэһээ энэ эрилтыень хангадаг болоо һаа, ехэл һайн байха һэн. Малшадшье урагшатайгаар хүдэлхэ байгаа бшуу.

Шэнэ фермын һаалишадай ажалда ехэ амжалта хүсэе.

Р-С. СЫМБЕЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Түнхэнэй аймаг.

«Буряад үнэндэ» бэшэһэнэй һүүлээр

„Сухалтай Сарра, гуримгүй аптекэ“

Иимэ гаршагтай фельетон газетымнай январиин 13-най номерто толилогдоһон байгаа. Ахын аймагай Орлик тосхоной 36-дахи аптекые даагша Сарра Гергенова эндэхи арад зондо хэрзэгы бүдүүлигээр хандана, аптекэнь хараалагдаһан сагтаа нээгдэнэгүй, тэндэнь гурим муутай, һанаһан лэ сагтаа хаажархидаг заншалтай болошоо гэжэ фельетон соо шүүмжэлэгдэһэн байгаа.

Энэ фельетон тушаа иимэ удхатай хоёр харюу редакцида ороһон байна. Тэдэниие эндэ толилбобди.

***

«Фельетон соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд булта зүб гэжэ элирүүлэгдэв. Аптекые даагша С. Гергенова республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи аптекоуправлениин захиралтаар харюусалгада хабаадуулагдаха ёһотой. Тус аптекын хүдэлмэриие һайжаруулхын тула зохихо хэмжээн абтаа» гэжэ Ахын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Будаев Д. Б. редакцида бэшэнэ.

***

«Тэрэ фельетон соо хэлэгдэһэн баримтануудые шалгажа үзэхын тула Орлик тосхондо аптекоуправлениин начальнигай орлогшо В. В. Иванов эльгээгдэһэн байгаа. Фельетон соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд булта зүб байба. Тэрэ аптекын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха, дутагдалнуудыень усадхаха тухай асуудал Ахын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ зүбшэгдөө. Энэ зүблөөндэ аймагай больницын главна врач хабаадалсаба. Ажалдаа халирхайгаар хандаһанайнгаа түлөө тус аптекые даагша Гергенова С. захиргаанай зэмэдэ хабаадуулагдаһан байна. Эндэхи аптекын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулхын тула Улаан-Үдын медицинын училищи дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэ энэ зундаа Ахын аймаг эльгээгдэхэ юм» гээд Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи аптекоуправлениин начальник Ю. Петров һаяхан редакцида мэдээсэбэ.

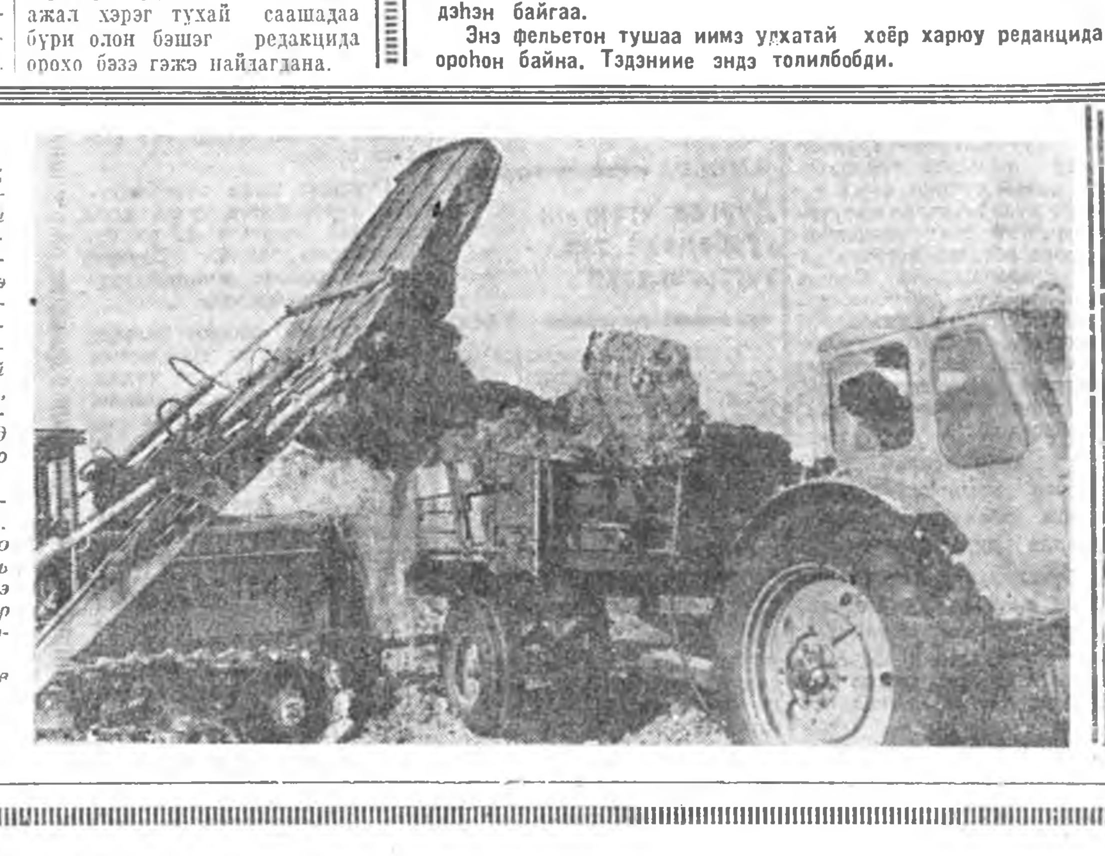

...нэй аймагай «Восточ...» колхозой овощ... ...шад теплицэтэй бо... юм. Нүхэр Митриковэй ...дэг лугомелиора... отрядай механизатор... ...эд наг шэбхэ зөөжэ ... Шэбхэ зөөлгэдэ 2 авто... ..., 3 трактор табигдан... Механизаторнууд Вла... Жамбалов, Василий ...ов, Павел Сороковиков, ...шод Владимир Лопсо... Нима Баймнов гэгшэд ... һарада 1.200 тонно ...бхэ гаргаба.

...һарада тракторнуу... ...барилжа гаргаабди. ...цэдэ үшөө 120 тонно ... зөөхэбди. Һүүлээрнь ... дээрэ наг шэбхэ ...бди, — гэжэ Владимир ...вич Митриков манда хэ...

...Г ДЭЭРЭ: В. Галсанов ... ашажа байна.
...РИНЦЕЕВЭЙ фото.

Харгышадай амжалта

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан аймагай автомобильна харгы замай линейнэ управлениин коллектив ажалдаа һайн дүнгүүдые түйлажа байнхай. Энэ коллективэй ажалшадай дунда социалис мурысөөн үргэнөөр дэлгэрээ.

Байгша оной февраль һарада тус коллективэй хүдэлмэришэд 8.551 кубометр шулуутай элһэ (грави) харгы дээрэ гаргажа тараагаа. Энэнь һарын туршада хараалагдаһан түсэбһөө 151 кубометрээр ехэ болоно. Эндэ ажалладаг бульдозерист-тракторист Иван Иванов, Дмитрий Брюхов, жолоошон Егор Колесников, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй жолоошод Борис Кузнецов, Владимир Котлер, Александр Корякин гэгшэд үдэр бүриингөө даабари амжалтатай дүүргэнэ. Тэдэнэр заримдаа үйлэдбэриин даабариие 150—170 процент бэелүүлнэ. Харгы зам заһабарилагшад Валентина Шагданова, Матрёна Беликова гэгшэд тэдэнэй иимэ амжалта түйлахадань, ехэтэ нүлөөлөө. Тэдэнэр ажаллажа байһан механизаторнуудта халуун эдеэ бэлдэдэг, хоноxo, амарха байрануудыень дулаанаар байлгадаг.

— Манай коллективэй бүхы хүдэлмэришэд харгы зам һайжаруулхын түлөө бүхы оролдолго, эрмэлзэлээ гаргана. Март һарада ажалайнгаа эршэ һуладханагүй, — гээд линейнэ управлениин механик Платон Булытович Дармаев хөөрэнэ.

Б. ЛАЙДАПОВ.
Хориин аймаг.

Ажалшадай гомдол

Манай Аха нютаг республикын эгээл холын нютагуудай нэгэн болоно. Тэндэ гол түлэб малшад ажаһуудаг гээшэ. Тэдэнэр мүнөө малшадай бүхэсоюзна социалис мурысөөндэ оролсожо, ниитын адууһа малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, ашаг шэмыень бүри дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байнхай.

Аха нютагай магазинуудта гол түлэб үбэлэй сагта эдеэ хоолой зүйлнүүд, хубсаһа хунар автомашинаар зөөгдэдэг байха юм. Мүнөө жэл тиимэ хүдэлмэри баһал эмхидхэгдэнхэй. Буркоопсоюзай хэдэн автомашина Аха нютагта ашаа шэрэжэ эхилһээр үнихэн болобо.

Гэбэшье, малшадай нэн түрүүлэн хэрэглэдэг эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд багаар асарагдана гэжэ тэмдэглэмээр. Жэшээлэн хэлэбэл, эндэхи нютагуудай магазинуудта ноохон бүд, вельвет, эхэнэрнүүдэй элдэб янзын джемпер, эрэшүүлэй свитер, капроноор оёгдоһон хүүртиг, ажалда үмдэхэ костюм гэхэ мэтэ тон хомор. Һаяшаг эндэхи магазинуудта вельвет, джемпер болон свитернүүд асарагдажа, наймаанда гараһан юм. Теэд багаханаар асарагдаһан байгаа гээшэ ха. Ушарынь юуб гэбэл, энэ тэрэ юумэ абаха гэжэ ээлжээндэ зогсоһон олохон лэ хүн хайрата сагаа миинтэ хосороогоод, юушье абажа шадангүй, хооһоор бусаа.

Иимэ ушар Аха нютагта түрүүшынхеэ үзэгдэнэ бэшэ. Иимэрхүү байдал үнгэрһэн жэлнүүдтэ нэгэнтэ бэшэ дайралдадаг байгаа.

Буркоопсоюзай олонхи машинанууд архи, мебель ашаад, энэ холын нютагта ерэнэ. Эдэмнай хэрэгтэйл юумэн гээшэ аабза. Теэд Ахын хүн зон архи мебель хоёроор ажаһууна гэжэ хэлэхын аргагүй болоогдоно. Нэн түрүүлэн элдэб янзын бүд, хубсаһа хунар, эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүхэли жэл соо хүрэхөөр зөөхэ байгаа бшуу.

Аха нютагай ажалшадые элдэб янзын эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр гүйсэд һайнаар хангахын тула эндэхи райпогой, Буркоопсоюзай правлениин хүтэлбэрилэгшэд ямар хэмжээ абана хаб? Тэрээн тушаа газетээр дамжуулан харюусахые хүсэнэбди.

Ш. БАМБАЛАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Энэ хуудаһан уншагшадай бэшэгүүдээр бүридүүлэгдэбэ.

УРАН БЭЛИГТЭНИИЕ ҺУРГАНА

Үнгэрэгшэ декабрь һарада болоһон аймагай уран һайханай коллективүүдэй түгэсхэлэй концертын дүн согсолходоо, жюрин түрүүлэгшэ Г. М. Клочихин иигэжэ хэлээ һэн:

— Пионернүүдэй байшангай эдир артистнар иимэ һонирхолтой номернуудые харуулха юм гэжэ хүлеэгээгүй байгаалди. Нэгэдэхи шатын дипломдо хүртэхэл ёһоороо хүртөө. Эдэ хүбүүдые арбадахи класс дүүргэтэрнь кружогто ябуулжа, бэрхэ хатаршад болгохо ёһотойбди. Тосхондомнай Борис Гуревичһээ ондоо нэгэшье хүбүүн сценэ дээрэ хатардаггүй.

Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Георгии Михайловичай иигэжэ гайхахань буруу бэшэ. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэ үнгэргэгдэһэн иимэ харалгада аймагай Пионернүүдэй байшангай эдиршүүлэй хабаадажа, олоной магтаалда хүрэхэһөө байтагай, түрэлхидтөө, үетэн нүхэдтөө ямар нэгэн концерт харуулһыень Мухар-Шэбэр тосхоной хүн зон һанахагүй байха.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урдахана байшангай хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлэхэтэй хүнүүд томилогдожо, ажал ябуулгань эрид һайжараа. Мүнөө эндэ элдэб янзын 11 кружогто 300 гаран һурагшад хабаадана. Жэшээнь, хатар танцын кружогто 50, куклын театрайхида 27 хүн, драмын кружогто 40 хүбүүд, басагад ябана. Шэнэ жэлһээ авиамоделистнүүдэй, фотозурагай, боксын, уран уншалгын кружогууд хүдэлмэрилжэ захалаа. Хэн мэдэбэ, кружогуудта ябадаг эдэ пионернүүд сооһоо хожомоо суута артист, авиаконструктор, спортсмен ургажа гараха аалам. Хяагта городой пионернүүдэй байшангай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн авиаконструкторнуудай кружогто ерээдүйн космонавт Рукавишников ябадаг байгаа гэжэ бултанда мэдээжэ ха юм.

— Түрүүшынгээ жэл хүдэлжэ байнабди. Бүхы ажалнай урид хараалагдаһан түсэбөөр ябуулагдадаг. Кружогуудые хүтэлбэрилэгшэд — тусхай һургуулитай мэргэжэлтэд. Ажалдаа дуратай, харюусалгатайгаар хандадаг. Түрүүшээр бидэндэ ерэдэг үхибүүд үсөөншье байһан һаа, мүнөө дуратайшуул үдэр бүри олоширно. Мүнөө үедэ Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин бүхы һурагшадай олонхинь ямар нэгэн кружогто ябадаг,— гэжэ аймагай Пионернүүдэй байшангай директор Л. П. Родионова хөөрэнэ.

Тус байшан һурагшадай дунда классһаа гадуур ябуулагдадаг хүдэлмэриие улам һайжаруулха, удха һайнтай болгохын тулада элдэб онол арга хэрэглэдэг. Байд гээд лэ ямар нэгэн шэнэ һонирхолтой хэмжээ ябуулга үнгэргэгдэдэг. Тэрээндэнь һурагшад эдэбхитэйгээр хабаададаг. Жэшээнь, ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе тэмдэглэлгын үедэ аймагай һургуули бүхэндэ, удаань Мухар-Шэбэртэ аха дүү союзна республикануудай фестиваль үнгэргэгдэһэн. Энээниие хайшан гэжэ үнгэргэхэ тухай методическа заабари байшанһаа һургуулинуудта эльгээгдэһэн. Байшангай методист Л. В. Букерт гэгшэ һургуули бүхэндэ ошожо, бодото туһаламжа үзүүлдэг. Ахалагша пионервожатануудай семинар һара бүри үнгэргэгдэдэг. Заримдаа энэнь али нэгэн дунда һургуулида болодог заншалтай. Иимэ семинар тээмэндэ Суулгын дунда һургуулида үнгэргэгдөө.

Мүнөө байшангай коллектив республикынгаа 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, һургуулинуудай уран һайханай коллективүүдэй харалганда эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. Энэ харалганда тэдэнэр өөһэдын тоосоото концерт харуулха зорилготой. Мүн ойн баярта зорюулан, эдир уран зураашадай, фото-зураг буулгагшадай, уран гартанай конкурс үнгэргэхөөр бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай.

И. Д. Оленниковэй хүтэлбэрилдэг куклын театрай кружогой таһалга соо ороходомнай, репетици түлэг дундаа ябажа байба. Таг дээгүүр элдэб түрэлэй амитадай дүрсэнүүд олон.

— Кружогто 27 һурагшад ябадаг. Би энэ кружогые табадахи жэлээ хүтэлбэрилнэб. Һуралсалай шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо «Машенька ба баабгай», «Мисгэй шандаган хоёр», «Хоёр бэрхэшүүл» гэһэн зүжэг бэлдэжэ табяабди. Мүнөө Н. Носовой «Незнайкын уршагта ябадал» гэжэ зүжэг бэлдэжэ дүүргээд, уран һайханай коллективүүдэй харалганда табихаар зэһэнхэйбди,— гээд Иван Дементьевич хөөрэнэ.

— Иимэ олон кукла хаанаһаа абадаготэ гээд һонирхобобди. «Москваһаа, бүхэроссин театральна нэгэдэлдэ захил хэхэдэмнай, посылкаар ерэдэг» гэжэ харюусана.

Байшангай коллектив өөһэдын бэрхэшээлтэй. Нэн түрүүн кружок бүхэн өөрын тусхай таһалгагүй. Бүхыдөө 4 таһалга бии. Тиихэдэ аймагай һургуулинуудта айлшалжа, концерт табиха гэхэдээ машинагүйдэжэ зободог.

Табан хүнһөө бүридэһэн коллектив ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, ухаан бодолыень улам баяжуулха талаар горитой хүдэлмэри ябуулна гэжэ хэлэлтэй.

Б. ЖАМБАЛОВ.

Зураг дээрэ: драмкружогойхид «Саһан хүүхэн» гэжэ зүжэг-үльгэр үетэн нүхэдтөө харуулжа байна.

Авторай фото.

Репортаж

АВТОВОКЗАЛДА АЯТАЙ ЗОХИ[Д]

Улаан-Үдэ хотын автовокзалай хоёр дабхар байшан. Гартаа сүүмхэ бариһан залуу хүбүүд, басагад гү, али арадаа эд бараа үргэлһэн үбгэд, хүгшэд автовокзал тээшэ гэшхэлдэнэ. Автобусоор, таксигаар эндэ ерэжэ бууһан хүнүүд баһал олон.

Автобус, такси, самолет — эдэ хурдан хүлэгүүд мүнөөнэй хото хүдөө хоёрой хоорондо транспортань болонхой. Урдань, тиимэшье үни бэшэ 25-30 жэлэй саада тээ, морин унаагаар 10 хоног шахуу ябажа хүрэдэг байһан холын Баргажан, Зэдэ, Захаамин, Ярууна гэхэ мэтэ нютагуудта мүнөө автобусоор үдэр соогоо, самолёдоор — хэдэхэн час соо хүрэдэг болоо. Морин унаамнай холын аяншалгаһаа мартагдаа хаш.

Хяагта хото хүрэтэр ябаха маршрудай томо улаан автобусто һуулган боложо байба. Тэдэнэй дэргэдэ ошожо, нэгэ үбгэжөөлтэй уулзан танилсабаб. Мүнөө Хяагта хотодо ажаһуудаг 79 наһатай Дамба Цыремпилов. «Хүбүүд, басагадаар, аша, зээнэрээр олон хүм. Загарайн аймагта байдаг аша хүбүүнэйдээ айлшалаад бусажа ябанаб» гэжэ үбгэжөөл хөөрэнэ. Тэрээнтэй хамта ябаһан баһал наһатайшаг ород хүнтэй танилсан, хаанаһаа хайша зориһониень һонирхоходо:

— Хяагтын аймагай Тамир тосхондо ажаһуудаг колхозник Петр Агафонов гээшэб. Горячинскын курортдо амараад, бусажа ябанаб. Хүдэри-Сомон хүрэтэр самолёдоор нниидэхэ билет абаа һэм. Теэд мүнөө үглөөгүүр агаар муу гээд, самолет гарабагүй. Агаараар аятайхан гэртээ хүрөөд байха һэм, — гэжэ автобусоор ябахаяа шамарлаһан хэбэртэй тэрэ колхозник мэдээсэнэ.

Улаан-Үдэ ба хүдөө нютагуудай хоорондо аяншалагшадай эрилтын али зэргээр хангагдадаг байһаниие мэдэхэ зорилготойгоор автовокзалда орожо, ажал хүдэлмэритэйнь танилсагдаба.

Автовокзал. Доодо дабхартань билет худалдаха дүрбэн касса, пассажирнуудай хүлеэхэ уужам үргэн зал, юумэ хадагалха автомат камеранууд, халуун хоол бариха буфет, шэнэ газетэ, журнал, ном худалдадаг таһалгануудтай. Дээдэ дабхартань уридшалан билет худалдаха кассануудай таһалга, үхибүүтэй, эхэнүүдэй таһалга, холоһоо ерэһэн аяншадай амарха, хонолгын 30 гаран оротой байра...

—Манай автовокзал үглөөнэй 7 часһаа үдэшын табан час хүрэтэр 80-100 автобус ябуулжа, үдэр бүри 2000-2500 хүниие хүдөө нютагууд руу зөөнэ, баһал эды шэнээн хүниие город асарна. Энэ хадаа хото хүдөө хоёрой хоорондохи харилсаанай үргэдэһэниие, арад зоной ажабайдалай, соёл культурын хүгжэһэниие гэршэлнэ, — гэжэ автовокзалай начальник Семен Константинович Бурдуковский хөөрэнэ. —Аяншадые аятай һайнаар хүлеэн абажа, аян замдаа һаадгүй ябаха хэрэгтэнь туһалха зорилготойбди. Автовокзалаймнай коллектив оройдоол 30 хүнһөө бүридэдэг юм. Тиигэбэшье онсо дутагдал гараагүй. Хүн бүхэнэй эрилтые эрхимээр ханганабди гэхын аргагүй. Байрамнай үшөөл багадана...

Нэгэ үдэрэй туршада мордодог хүнүүдэй тоо 2500-ла хүрэнэ. Үшөө тэрээн дээрэ үдэшэгшэдэй, ондоо тээһээ ерэгшэдэй, угтагшадай болон уридшалан билет абагшадай тооё нэмэбэл, үглөөнһөө абаад һүниин тэн хүрэтэр тус автовокзал соо ороһон гараһан зоной тоо бүри олон болохо. Хүдэлмэрилэгшэдэйнь ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг байһаниинь харагдана. Аяншадай гомдол болон дурадхалаа бэшэдэг дэбтэрые, абажа үзэхэдэ, баяр талархалаа элирхэйлһэн тэмдэглэлнүүд яһала олон.

Үбшэн үлбэр, үбгэ наһан болоһон гү, али нарай хүүгэдтэй эхэнартэ биледынь абажа үгэхэ, автобусто һуулга[...] хэ зэргын туһаламжа үз[...]дэнэ. Мүн хүдөө нютаг[...] экскурсяар, аяншал[...] журамаар ерэһэн бүлэг [...] нүүдтэ, тэдэнэй хүс[...] ёһоор, тусхай автобус [...] хэрэгтэ туһална. Амар[...] болон һайндэрэй үедэ [...] нютагууд руу ябаха хүн[...] олон байбал, нэмэлтэ [...] бус гаргаха эрилтэ табиг[...]

Ажалшадай хэрэгт[...] эрилтые һайнаар [...] талаар урдаа табиг[...] зорилгоёо автовокзал[...] дэлмэрилэгшэд һайн [...] 1973 ондо абаһан соц[...] уялгань муу бэшээр дүү[...] дэжэ байна. Пассажир[...] зөөхэ түсэб январьда 1[...] февраль соо 109 [...] дүүргэгдөө. Дааһан [...] жэшээтэ һайнаар бэелүү[...] коммунис ажалай у[...] солотойшуул олон бии. [...] нэй дундаһаа хүдэлмэр[...] шэд Т. В. Урусова, Н. К[...] дакова, О. И. Аркатова, [...] Власенко гэгшэдые [...] тэмдэглэмээр.

Арад зонноймнай ажа[...] лай жэл ерэхэ бүри һайж[...] байһаниинь автотранс[...] хүдэлмэри дээрэһээ хар[...] Хурдан такси, дулаан [...] бус улам олоширно. Хүн[...] ниие дуратай газартань [...] гэдэг найдамтай һайн [...] тэрэ мүн.

Д. ЦЫБЕН[...]

ЯПОН. Энэ жэлдэ япон ажалшадай хабарай тэмсэл урда урдын жэлнүүдэйхидэ орходоо һара хахадаар эртэ эхилбэ. Тэмсэлдэ хабаадагшад экономическа эрилтэнүүдые табихаһаа гадна, гүрэнэй предприятинуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэришэдтэ, алба хаагшадта буһалгаа үнгэргэхэ эрхэ олгохо. Аюулгүй байдал байгуулха тухай япон-американ договорые усадхаха тухай политическэ зорилгонуудые бэелүүлхэ байна.

Ажалшадай хабарай тэмсэл һулаpуулхые һэдэн, ороной зонхилхы тушаалтад һаяхан тэдээндэ түрүүшын сохилто хээ: профсоюзай 16 мянга гаран эдэбхитэн хашалта харшалалтада ороһон, хэтэржэ ерэхэдээ, урда жэлнүүдэй демонстрацида хабаадаһанай түлөө ажалһаа гаргагдаһан байха юм. Гэбэшье, хашалта харшалалтань япон ажалшадай зорилгые мохоожо шадаагүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: профсоюзай эдэбхитэдые ажалһаа гаргаһан ушарые газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд буруушаажа байна.

Джапан Пресс—ТАСС-ай фото.

ЗАНШАЛТА БОЛОҺОН УУЛЗАЛГАНУУД

Москвагай Таганкадахи театрай артистнууд болон ороной суглуулагдамал командын хоккеистнүүдэй уулзалганууд заншалта болонхой.

Дэлхэй дээрэ суута болоһон спортсменүүд мүрысөөнүүдһөө бусажа ерэһэнэйнгээ удаа, тэрээн тухайгаа хөөрэдэг юм. Хоккеистнүүд театрай артистнарай табиһан зүжэгүүдые хаража, һүүлээрнь һанамжануудаа хубаалдадаг. Ямар шэнэ зүжэгүүдые бэлдэжэ байһан тухайгаа, театрай творческо коллективэй ерээдүйн хараа түсэбүүд тухай хөөрэлдөөнүүд эндэ тон һонирхолтойгоор үнгэрдэг.

Эндэ заншалта болоһон уулзалгануудай нэгэн дээрэ театрай главна режиссёр Ю. П. Любимов театрай творческо хараа түсэбүүд тухай хөөрөө һэн. Тэрэ үдэшэ спортсменүүд «Антимиры» гэжэ зүжэг хараһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ю. П. Любимов театрай коллективэй ажал тухай хөөрэжэ байна.

ТАСС-ай фотохроника

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО ХИЛЫН ГААНАҺАА

БУДАПЕШТ

Хүгжэжэ байгаа оронуудта туһа хүргэнэ

ТАСС

Залуу мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэнь Венгриин эрдэмтэд, багшанар, инженернүүд, технигүүд хүгжэжэ байгаа оронуудта ехэ туһа хүргэнэ.

Венгриһээ ошоһон багшанар Африкын олохон гүрэнүүдэй 42 университедтэ хүдэлнэ. Венгриин Арадай Республикада һуража, эрдэм олохо дуратай студентнэр һүүлэй жэлнүүдтэ улам олошорһон байна. 50 гаран ороной түлөөлэгшэд ВНР-тэхи дээдэ һургуулинуудта һурана.

Харин гүрэнүүдһээ ороһон захилнуудаар Венгриин инженернүүд тусхай проектын хүдэлмэринүүдые бэелүүлдэг юм. Хото город барилгын, түсэблэлгын һалбаринуудта тэдэнэй хэһэн хүдэлмэри Алжирта, Ливанда, Иемендэ, мүн бусад оронуудта үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байха юм.

УЛААН-БААТАР

С. МИХАЛКОВОЙ ЗОХЁОЛНУУДАЙ СУГЛУУЛБАРИ

ТАСС

Һүүлэй жэлнүүдтэ МНР-эй Арадай гэгээрэлэй министерствын хэблэл Сергей Михалковой зохёолнуудай найман суглуулбари монгол хэлэн дээрэ 60 мянган хэһэгээр барлан гаргаба.

ОТТАВА

Канадын Компартиин Генеральна секретариин уряа

ТАСС

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительство мэдэрхыень Канадын Коммунис партиин Генеральна секретарь У. Каштан Канадын правительствые уряалаа. Мүнөө Зүүн-Урда Азиин зарим оронуудаар аяншалгада ябаһан правительственно - парламентска делегациин толгойлогшо, Канадын гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Шарпын нэрэ дээрэ телеграмма эльгээхэдээ, политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө Урда Вьетнамай түрмэдэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ сайгон захиргаанай үмэнэ табихыень У. Каштан мүн лэ дурадхаба.

БОНН

Вьетнамтай һанал нэгэтэй

ТАСС

Вьетнамдахи дай болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээ баталалга вьетнам арадай илалта болоно гэжэ Франкфурте-на-Майне хотодо үнгэргэгдэһэн конференцидэ хабаадагшад мэдүүлбэ. «Вьетнамтай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгэ» гэдэг эмхиин үүсхэлээр тус конференци зарлагдаһан байгаа.

«Һаналаа нэгэдэлгын комитедүүдэй» түлөөлэгшэд энээндэ хабаадахаяа ФРГ-гэй элдэб районуудһаа ерэбэ.

Вьетнамдахи дай болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээе хэлбэришэгүй бэелүүлжэ, Урда Вьетнамай түрмэнүүдтэ, концентрационно лагерьнуудта тамалагдажа байһан хэдэн арбаад мянган хүнүүдые сүлөөлхые түйлаха. Вьетнамда амгалан байдал һэргээхэ хэрэгтэ материальна туһаламжа үзүүлхэ гээшэ бүхы дэлхэйн арадуудай нангин уялга болоно гэжэ тэдэ тэмдэглээ.

Вьетнамда амгалан байдалай һэргээгдээдшье байхада, вьетнам арадтай һанал нэгэтэй байлгын хүдэлөөн үргэлжэлүүлэгдэхэ ёһотой гээд Франкфурте-на-Майне хотодо үнгэргэгдэһэн конференци дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Вьетнамай Демократическа Республикые Германиин Федеративна Республикын дипломатическа мэдэрэлгын, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын информационно эмхи зургаанние Бонндо байгуулхын түлөө тэмсэхэ гээшэ гол шухала зорилгонуудаймнай нэгэн болоно гэжэ «Вьетнамтай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгэ» гэдэг эмхи мэдүүлбэ.

ХАНОЙ

Пленде орогшодые дамжуулан үгэнэ

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикада плендэ ороһон США-гай сэрэгэй бүлэг хүнүүдые дамжуулан үгэлгын баяр ёһолол Ханойн Залям гэжэ аэропортдо болобо. Энэ бүлэгтэ 108 хүн ороно.

Сайгонһоо Ханой ерэһэн, хиналта хэхэ дүрбэн талын сэрэгэй хамтын комиссиин ба уласхоорондын комиссиин гэшүүд плендэ орогшодые дамжуулан үгэхэ үедэ байлсаа.

ДЕЛИ

ПРОДУКЦИ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЭ УРГАНА

ТАСС

Советскэ Союзай техническэ туһаламжаар Бокарада баригдаһан металлургическа завод продукци үйлэдбэрилэн гаргалтаа улам үргэдхэжэ байнхай. Энэ жэлэй февраль һарада тус заводто 69.670 тонно металл хайлуулагдаа. Харин тиихэдэ январь һарада 68 мянган тонно металл хайлуулагдаа һэн. Мүнөө үедэ Бокарадахи завод 250 мянган тонно металл — Советскэ Союзда, 60 мянган тонно металл Японо эльгээхэ захилтай.

ДЕЛИ

Индидэ электрижүүлгэ хэгдэнэ

ТАСС

Индиин хүдөө нютагуудые электрижүүлгэ ороной экономическа хүгжэлтын түсэбүүд дотор шухала һуури эзэлнэ. Баруун Бенгалиин штадта 31 энергетическэ проект хүсэлдэнь оруулхын тула хүдөө нютагуудые электрижүүлхэ гүрэнэй корпораци 215 миллион шахуу рупий һомолоо гээд Калькуттын «Хиндустан стандард» газетэ бэшэнэ. Эдэ проектнүүдые бодото байдалда бэелүүлһэнэй ашаар 5.520 гаран тосхон зайн галаар хангагдаха, уһалуурин 21 мянган гаран бүлүүр хүдэлгэгдэхэ, хүдөө нютагуудтахи промышленна, хүдөө ажахын 16.500 барилга электрын элшэ хүсөөр хангагдаха байна.

ХАНОЙ

Хэлсээгээ эбдэһээр

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээе Холбоото Штадууд, сайгон захиргаан бүдүүлигээр эбдэнэ гэжэ Ханойн «Куан дой нян зан» газетэ шэнжэлэл соогоо тэмдэглэнэ. Холбоото Штадууд ехэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые Японһоо Урда Вьетнам руу зөөнэ.

Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээе вьетнам арад хэлбэришэгүй бэелүүлнэ. Тиимэһээ Холбоото Штадууд тус хэлсээ мүн лэ бэелүүлжэ, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуули бусаар Урда Вьетнам руу эльгээлгээ болюулха ёһотой гээд шэнжэлэл дотор хэлэгдэнэ.

ВАРШАВА

ПОРП-ын ЦК-гай политбюрогой заседани

ТАСС

Байгша оной түрүүшын хоёр һарын турша соо арадай ажахын түсэб дүүргэлгын ябаса тухай асуудалые ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ зүбшэлбэ. Экономикын гол шухала һалбаринуудта ехэ амжалтанууд туйлагдаа гэжэ политбюро сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэбэ.

Арадай ажахыда кадрнуудые тааруу һайнаар табиха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ таарамжатай һайн эрхэ байдал предприятинуудта байгуулха шухала гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад тэмдэглэһэн байна.

ВАРШАВА

БУУ ЗЭВСЭГ ХУРЯАХА ТУХАЙ ДУРАДХАЛНУУДЫЕ ДЭМЖЭНЭ

ТАСС

Бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр буу зэбсэгээ хуряаха асуудалнуудта зорюулагдажа, Эб найрамдалай бүхэпольшын комитедтэ үнгэргэгдэһэн конференцидэ хабаадагшад буу зэбсэг хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай оруулһан дурадхалые бүрин дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэд. Аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо байгуулха арга боломжо Европын үмэнэ нээгдээ. Бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр буу зэбсэгээ хуряаха талаар амжалта туйлахын тула манай түбиин бүхы гүрэнүүд хүсэ шадалаа элсүүлхэ зэргэтэй гээд конференци дээрэ абтаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. Бүгэдэ ниитээрээ буу зэбсэгээ хуряалгатай нягта холбоотой техническэ, эрхын асуудалнуудые шэнжэлхэ хэрэгые үргэдхэхэ гээшэ гол шухала байна гэжэ конференци дээрэ тоологдоо.

Эб найрамдалай бүхэпольшын комитет тогтоол баталан абахадаа, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессые байгша оной намар Москвада зарлаха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй үүсхэлые тэрээн соогоо бүрин дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

ПАРИЖ

Совет композиторто шангууд барюулагдаба

ТАСС

Үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн хүгжэмэй зохёолнуудайнь түлөө мэдээжэ совет композитор Георгий Свиридовтэ шан барюулалгын баяр ёһолол Париждахи хүгжэм буулгажа бэшэлгын ба хүгжэмэй хэблэлэй «Шан дю монд» («Эб найрамдалай дуун») гэжэ фирмэдэ болобо.

«Курские песни», «Патетическая оратория» болон «Деревянная Русь» гэжэ зохёолнуудайнь, кантатануудайнь түлөө Франциин Шарль Крогой нэрэмжэтэ хүгжэмэй академиин «Гран при», Франциин хүгжэм буулгажа бэшэлгын национальна академиин «Алтан орфей» гэжэ шангууд Г. Свиридовтэ барюулагдаа.

ВАШИНГТОН

Пентагоной тусхай баримтануудай ёһоор

ТАСС

Баруун Европодохи американ зэбсэгтэ хүсэнүүдые хангалга США-гай мүнгэн һанда ехэ гарза хохидол ушаруулна. 1974 оной финансын жэлдэ 300 мянган хүнтэй сэрэгүүдые Баруун Европодо барихын тула, США 17 миллиард доллар гаргашалха байна юм гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентство пентагоной тусхай баримтануудта үндэһэлэн мэдээсэнэ. Тиигэжэ һүүлэй хоёр жэлэй турша соо Баруун Европодо сэрэгүүдээ барижа байлгада пентагоной бюджет 3 миллиард доллароор ургаа.

АНКАРА

Дуугаа үгэлгын гурбадахи тур үнгэргэгдэхэ

ТАСС

Турциин парламентда үнгэргэгдэһэн һунгалтын хоёрдохи тур ороной шэнэ президентые элирүүлээгүй. Сенадай түрүүлэгшэ Текин Арыбурун, сенатор Фарук Гюрлер, демократическа партиин генеральна түрүүлэгшэ Феррух Бозбейли гэгшэдэй алинииньшье парламентын депутадуудай гурбанай хоёр хубиин дуу абажа шадаагүй. Тиимэһээ дуугаа үгэлгын гурбадахи тур үнгэргэгдэхэ. Эндэ кандидадууд илалта туйлахын тула олонхиин дуу абаха зэргэтэй.

ЛОНДОН

Буһалгаан үргэдэнэ

ТАСС

Ажалшадай салин хүлһые ахир тулюур хэмдэнь байлгаха гэһэн правительственна политика буруушалгын буһалгаанай тэмсэл гурбан долоон хоногой турша соо Англида боложо байна.

Газарай промышленностиин 47 мянган хүдэлмэришэн буһалгаа соносхожо, энэ тэмсэл эхилээ. Мүнөө гурба мянга шахуу промышленна предприятида газ үгэхэеэ болёо.

Гүрэнэй эмхи зургаануудай дүрбэ мянга тухай алба хаагшад мартын 12-то буһалгаалжа эхилбэ. Тэдэнэй тэмсэл долоон хоногой турша соо үргэлжэлхэ.

Англиин олонхи больницануудта түргэн туһаламжа үзүүлхэ таһагууд лэ хүдэлнэ. Энээнэй шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ, хамһабариин хүдэлмэридэ ажалладаг 220 мянган хүн буһалгаална бшуу.

Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ тухай эрилтыень дэмжэжэ, буһалгаанай тэмсэл эдэбхижүүлхэ гэһэн шиидхэбэри Лондондохи багшанарай национальна профсоюзай комитет абаһан байна. Февраль һарын тэнгһээ хойшо Англиин ниислэл хотодо багшанар хэдэн буһалгаа хээ.